

DRAUGAS

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 7/28/98

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TEL: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • DRAUGAS@EARTHLINK.NET

PERIODICALS
July 29, 1998

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Vol. LXXXVII

Kaina 50 c.

TREČIADIENIS - WEDNESDAY, LIEPA - JULY 29, 1998

№ 146

Vyriausybė nupirks visus Lietuvoje užaugintus grūdus

Vilnius, liepos 27 d. (BNS) — Žemės ūkio ministras Edvardas Makelis pareiškė, kad „vyriausybė prisiima našta supirkti visus šiemet Lietuvoje užaugintus prekinis grūdus žemdirbiams palankiomis kainomis“.

Spaudos konferencijoje pirmadienį ministras žadėjo, kad maždaug 70 proc. parduotų grūdų kainos žemdirbiams bus sumokama iš karto, kad jie turėtų apyvartinių lėšų sėjos darbams.

Pasak E. Makelio, vyriausybės posėdyje patvirtinus šiuo metų minimalias maistinių grūdų supirkimo kainas, už toną pirmos klasės kviečių bus mokama mažiausiai 570 litų, už toną antros klasės kviečių — 470 litų, už toną rugių — 470 litų.

Paramai ūkininkams ir bendrovėms už superkamus grūdus vyriausybė iš Privatizavimo ir Kaimo ūkio rėmimo fondų papildomai skiria apie 40 mln. litų.

Ministras sakė, kad įvertinus šios vasaros gamtinės sąlygas, ketinama supirkti apie 320-340,000 tonų prekinis grūdų. Iš jų maždaug 200,000 tonų ketinama eksportuoti.

E. Makelis sakė, kad vyriausybė liepos pradžioje žymiai sugriežtino kokybės ir sanitarijos reikalavimus į Lietuvą iš užsienio įvežamiems grūdams. Taip siekiama išvengti apgaulės ir už Lietuvos vyriausybės lėšas pačioje Lie-

tuvoje nepirkti kaimyninių valstybių žemdirbių produkcijos.

Nepatenkinti žemomis grūdų, pieno bei kitos žemės ūkio produkcijos kainomis, Lietuvos žemdirbiai grasino rugpjūčio 1 d. užverti visus respublikinius kelius.

Vilnius, liepos 28 d. — Blogas žemdirbystei šios vasaros oras nulėmė prastą grūdų kokybę, todėl vyriausybė ieškos galimybių supirkti ne tik maistinius, bet ir perdirbimui netinkančius III klasės grūdus.

Tokį pasiūlymą ministrų kabinetui pateikė antradienį su premjeru Gedimynu Vagnoriumi susitikęs Žemės ūkio rūmų tarybos vicepirmininkas Jonas Ramonas.

Jis taip pat pranešė, jog vyriausybė įpareigo grūdų supirkežius žemdirbiams iš karto grynais sumokėti ne 70 proc. iki šiol žadėtų, bet 80 proc. kainos.

Lietuvos žemdirbius patenkino pakeltos grūdų supirkimo kainos, ir jie neberengs triukšmingų protesto akcijų. „Grūdų supirkimo problema šiemet jau išspręsta šimtu procentu“, sakė vienas iš planuotų protesto akcijų aktyvistų, Jonavos rajono Lukonių žemės ūkio bendrovės vadovas Vilhelmas Lugauskas. Dabar žemdirbiai ketina siekti, kad kuo greičiau būtų patvirtintos kitų metų supirkimo kainos, kad jie žinotų, kiek rudenį seti žiemkėnių.

Lenkijos spaudoje — prezidento pažadai remti Pabaltijį

Varšuva, liepos 27 d. (BNS) — „Lenkija remia teisėtą Lietuvos, Latvijos ir Estijos sieki įsijungti į Euroatlantinę saugumo sistemą bei į Europos Sąjungos ekonomines, politines, ir kultūrinės struktūras“, cituoja Lenkijos prezidento Aleksander Kwasniewski žodžius visi valstybės laikraščiai po Baltijos valstybių ir Lenki-

jos prezidentų susitikimo Klaipėdoje.

Lenkų spauda pabrėžia, kad Klaipėdos gyventojai Lenkijos prezidento kalbą per „Baltic Challenge“ pratybų uždarymą sutiko labai šiltai.

Dienraštis „Rzeczpospolita“ taip pat cituoja A. Kwasniewski sakant, kad Lenkija „su Baltijos valstybėmis bei Ukrainai dabar jungia daugiau, negu kadaise skyrė“.

„Gazeta Wyborcza“ pažymi, kad manevrai Lietuvai, Latvijai ir Estijai buvo proga pademonstruoti Baltijos valstybių pasiruošimą aktyviam bendradarbiavimui su NATO, kuris ateityje atvestų į visišką narystę sąjungoje.

Lenkų spauda taip pat atkreipia dėmesį, kad pratybose nedalyvavo Rusija, o atsiuntę tik stebėtojus. Pabrėžiama, kad Lietuvos įstatymai draudžia valstybės teritorijoje būti nepriklausomų valstybių sandraugos (NVS) valstybių kareiviams.

Laikraščiai kartu pastebi, kad prezidentų pranešime spaudai pabrėžiamas noras kuo aktyviau bendradarbiauti su Rusija.

* Japonija tapo pirmąja Pasaulio prekybos organizacijos nare, su kuria Lietuva oficialiai baigė dvišalę derybas dėl narystės šioje ekonominės sąjungoje. Tai patvirtinantią sutartį praėjusią savaitę Ženevoje pasirašė Lietuvos užsienio reikalų viceministras Algimantas Rimkūnas ir nuolatinis Japonijos atstovas tarptautinėse organizacijose Ženevoje, ambasadorius Nobutoshi Akao.

Nuotr.: Liepos 27 dieną Vilniuje, Nepriklausomybės aikštėje, į žygi dviiračiais aplink pasaulį buvo palydėti keli Lietuvos keliautojai — (iš kairės) studentas Gediminas Vasiliauskas, ekonomistas Edvardas Žizys, filologė Goda Čiplytė ir fizikas Sigitas Kučas.

Prasideda Taikos žygis aplink pasaulį į naują amžių

Vilnius, liepos 26 d. (BNS) — Keturi Lietuvos keliautojai — fizikas Sigitas Kučas, kalbininkė Goda Čiplytė, ekonomistas Edvardas Žizys ir istorijos studentas Gediminas Vasiliauskas sekdamiesi išvyko į Didįjį tūkstantmečio taikos žygi dviiračiais aplink pasaulį (The Great Millennium Peace Ride — GMPR).

Žygis prasidės rugpjūčio 6 d. Seattle (JAV) ir baigsis 2000-ųjų Naujųjų metų naktį Hirosimoje (Japonija).

Be lietuvių, perėmusių šio žygio koordinavimą iš amerikiečių, žygyje dalyvaus dar 20 dalyvių iš įvairių pasaulio valstybių — Vokietijos, Turkijos, Meksikos, Kroatijos, JAV, Lenkijos ir Ganos.

Planuojama, kad 1999 m. birželį dviiračiais per Kuršų Neriją atvažiuos į Lietuvą ir aplankys žymiausias Lietuvos vietas.

UNESCO remiamo žygio tikslas — pažymėti prasidedantį naująjį tūkstantmetį ir atkreipti dėmesį į žmonijos egzistencijai iškilusius karų ir planetos užterštumo pavojus.

Tuo pačiu bus propaguojama sveikiausia žmogui ir aplinkai transporto priemonė — dviračiai.

Kelionės metu valstybėse, per kurias keliaus žygeiviai, bus organizuojami įvairūs kultūriniai renginiai, skirti šiai taikos akcijai. Pakeliui prie

tas Valdas Adamkus.

Lietuvos komandą remia vyriausybės organizacijos, Lietuvos televizija, valstybinė UNESCO komisija ir Lietuvos tautinis olimpinis komitetas, aviabendrovė SAS bei firma DHL.

Visa žygio informacija į Lietuvą bus perduodama moderniomis ryšio priemonėmis. Pagaudojantys galės sekti keliautojus firmos „Linkarta“ kuriamame kompiuterių tinklo „Internet“ puslapyje.

Liepos 23 d. pirmasis Taikos žygio pasirašė ir laimings kelio Lietuvos atstovams palinkėjo Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus.

Lietuvos komandą remia vyriausybės organizacijos, Lietuvos televizija, valstybinė UNESCO komisija ir Lietuvos tautinis olimpinis komitetas, aviabendrovė SAS bei firma DHL.

Visa žygio informacija į Lietuvą bus perduodama moderniomis ryšio priemonėmis. Pagaudojantys galės sekti keliautojus firmos „Linkarta“ kuriamame kompiuterių tinklo „Internet“ puslapyje.

Liepos 23 d. pirmasis Taikos žygio pasirašė ir laimings kelio Lietuvos atstovams palinkėjo Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus.

Lietuvos komandą remia vyriausybės organizacijos, Lietuvos televizija, valstybinė UNESCO komisija ir Lietuvos tautinis olimpinis komitetas, aviabendrovė SAS bei firma DHL.

Visa žygio informacija į Lietuvą bus perduodama moderniomis ryšio priemonėmis. Pagaudojantys galės sekti keliautojus firmos „Linkarta“ kuriamame kompiuterių tinklo „Internet“ puslapyje.

Liepos 23 d. pirmasis Taikos žygio pasirašė ir laimings kelio Lietuvos atstovams palinkėjo Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus.

Lietuvos komandą remia vyriausybės organizacijos, Lietuvos televizija, valstybinė UNESCO komisija ir Lietuvos tautinis olimpinis komitetas, aviabendrovė SAS bei firma DHL.

Visa žygio informacija į Lietuvą bus perduodama moderniomis ryšio priemonėmis. Pagaudojantys galės sekti keliautojus firmos „Linkarta“ kuriamame kompiuterių tinklo „Internet“ puslapyje.

Liepos 23 d. pirmasis Taikos žygio pasirašė ir laimings kelio Lietuvos atstovams palinkėjo Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus.

Lietuvos komandą remia vyriausybės organizacijos, Lietuvos televizija, valstybinė UNESCO komisija ir Lietuvos tautinis olimpinis komitetas, aviabendrovė SAS bei firma DHL.

Visa žygio informacija į Lietuvą bus perduodama moderniomis ryšio priemonėmis. Pagaudojantys galės sekti keliautojus firmos „Linkarta“ kuriamame kompiuterių tinklo „Internet“ puslapyje.

Liepos 23 d. pirmasis Taikos žygio pasirašė ir laimings kelio Lietuvos atstovams palinkėjo Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus.

Lietuvos komandą remia vyriausybės organizacijos, Lietuvos televizija, valstybinė UNESCO komisija ir Lietuvos tautinis olimpinis komitetas, aviabendrovė SAS bei firma DHL.

Visa žygio informacija į Lietuvą bus perduodama moderniomis ryšio priemonėmis. Pagaudojantys galės sekti keliautojus firmos „Linkarta“ kuriamame kompiuterių tinklo „Internet“ puslapyje.

JAV Kongreso nariai gedi žuvusių policininkų

Vašingtonas, liepos 28 d. (AP-BNS) — Kongreso nariai antradienį gėdėjo dviejų policininkų, kurie „žuvo, gelbėdami gyvybes“, kai bandė sulaukti užpuolika, įsiveržusių į JAV Kapitolijų.

Pagerbdami žuvusius policininkus Jacob J. Chesnut ir John Gibson už jų „nesavanaudišką didvyriškumą aktą“, įstatymų leidejai išleido nutarimą, o JAV Atstovų Rūmai visą dieną sustabdė savo veiklą ir susirinko tik atiduoti pagarbą žuvusiems Kapitolijaus sargybiniams.

Laikantis tradicijos, kuria pagerbiami tik prezidentai ir kiti valstybės vadovai, karštai su žuvusiais visą dieną stovės Kapitolijuje, kad žmonės galėtų išreikšti savo pagarbą žuvusiems.

Abu policininkai bus palaidoti Arlingtono valstybinėje kapinėse.

Įtariamajam, 41 metų Rusell E. Weston jaunesniajam, kuris sveiksta nuo sužeidimų, pirmadienį federalinis teismas

jau pateikė kaltinimą federalinio karininko nužudymu. Už tokį nusikaltimą JAV skiriama mirties bausmė. Ligonis susitiko su teismo skirtu advokatu.

Columbia apygardos Generalinės ligoninės medikai sakė, jog įtariamojo būklė yra pastovi, nors kulkos jam pataikė į krūtinę, rankas, slaukniakaulį ir sedmenis. Pasak gyria, o JAV Atstovų Rūmai visą dieną sustabdė savo veiklą ir susirinko tik atiduoti pagarbą žuvusiems Kapitolijaus sargybiniams.

Laikantis tradicijos, kuria pagerbiami tik prezidentai ir kiti valstybės vadovai, karštai su žuvusiais visą dieną stovės Kapitolijuje, kad žmonės galėtų išreikšti savo pagarbą žuvusiems.

Abu policininkai bus palaidoti Arlingtono valstybinėje kapinėse.

Įtariamajam, 41 metų Rusell E. Weston jaunesniajam, kuris sveiksta nuo sužeidimų, pirmadienį federalinis teismas

Rusijos nenoras bendradarbiauti stabdo Sausio 13-osios bylos tyrimą

Vilnius, liepos 28 d. (BNS) — Lietuvos Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis pripažįsta, kad užsitęsė dviejų 1991-ųjų sausio perversmininkų — tuometinės sovietų kompartijos Lietuvos skyriaus vadovų Mykolo Burokevičiaus ir Juozo Jermalavičiaus — teismas, tačiau čia įvelgia Rusijos kaltę.

„Dalis kaltės šiuo atveju tenka Rusijos teisėtvarkos institucijoms, atsisakiusioms bendradarbiauti, kaip tai numatyta egzistuojančiame atitinkamame Rusijos-Lietuvos

susitarime“, rašo Seimo pirmininkas Rusijos Dūmos pirmininkui Genadij Seleznevov.

V. Landsbergis laišku atsakė į birželio 28 d. priimtą Dūmos kreipimąsi, kuris buvo nusistatęs prezidentui Valdui Adamkui ir Seimo pirmininkui.

Kreipimesi Dūma pažymi, kad kalinių sveikata pašlijusi, jų laikymas kalėjime yra žiaurus ir visuotinai pripažintų tarptautinės teisės bei žmogaus teisių pažeidimas. Dūma išitikinusi, kad M. Burokevičius ir J. Jermalavičius neįvykdė jiems primetamų nusi-kaltimų, ir kaltina buvusį SSRS prezidentą Michail Gorbaciov bei „jo ideologą“ Aleksandr Jakovlev.

V. Landsbergis pažymi, kad Lietuva sveikintų bet kurį Dūmos žingsnį teisminių institucijų bendradarbiavimo linkme, ir primena, kad kreipimesi minimas M. Gorbaciov taip ir nedavė jokių parodymų 1991 metų sausio 13-osios byloje.

Atsakymais iki Dūmos prašymą pateikti teisiamiesiems amnestiją arba kardo-mosios priemonės pakeitima, Seimo pirmininkas pabrėžia, kad šis klausimas nėra Seimo kompetencija. Kardomąją priemonę gali pakeisti teisminė valdžia, o prezidento darbas yra svarstyti malones prašymą, kai nuosprendis jau paskelbtas.

M. Burokevičius ir J. Jermalavičius iki teismo sprendimo yra kaltinami mėginimu jėga užgrobti valdžią per 1991-ųjų sausio 13-osios perversmą, per kurį žuvo 14 žmonių. Bylos tyrimas trunka ilgiau nei 5 metus, ir ji Lietuvoje neturi atitiktoms pagal nusikaltimų pobūdį, mastą ir sudėtingumą.

„Tylos streiką“ paskelbė sulaikytasis kunigo byloje

Kaunas-Vilnius, liepos 28 d. (Elta) — Salono „Mona Liza“ savininkas Vytautas Šimkus neketina slepti svarbios informacijos kunigo Ričardo Mikutavičiaus ir jo kolekcijos dingimo byloje, tačiau nuspėdinti gėdinti jį įžeidusius prokuratūros pareigūnus laikino tylių protesto.

Kaip tvirtino V. Šimkus advokatas Romualdas Gidra, 60-metis kolekcininkas ir meno kūrinių vertintojas pasiryžęs duoti parodymus tik tada, kai sulauks komisijinės sveikatos ekspertizės rezultatų. Trečias įtariamasis garsaus kunigo dingimo byloje kategoriskai atsisakė bendrauti su pareigūnais, pirmadienio vakarą jį aplankiusiais Kauno akademinių klinikų kardiologijos skyriaus palatoje.

Anot R. Gidros, V. Šimkų labai įžeidė žiniasklaidoje pasirodžiusios užuominos apie fiktyvią ligos diagnozę, todėl dabar jis siekia apginti ir savo, ir visų Kauno akademinių klinikų gydytojų garbę.

Praėjusį penktadienį Kauno apygardos prokuratura kreipėsi į Valstybinę teises medicinos tarnybą, prašydama nusistatyti, ar netrukus po sulaikymo medikų dėmesio pareikalavęs V. Šimkus tikrai serga, ar tik simuliuoja ligą.

„Dabar mes šventai tikim, kad ligonio būklė yra labai sunki“, sakė N. Mačiulienė.

Tuo tarpu advokatas įsitikinęs, kad jo ginamąjį į ligoninės palatą paguldė ne noras išvengti teisingumo, bet grubūs prokuratūros darbo metodai. Dar prieš savaitę skristi į Maskvą ruošėsis V. Šimkus, jo paties teigimu, dabar tegali nueiti porą metrų, nes liepos 21 d. sulaikymo procedūra oro uoste kolekcininkui buvo tikras smūgis.

Taciu Kauno apygardos prokuroro pavaduotojas Algimantas Preikšas nepasitenkinimą prokuratūra laiko pačių nepatenkintųjų problema.

Pirmadienį Kauno akademinėse klinikose netikėtai apsilankė Sveikatos apsaugos ministerijos (SAM) siųsta specialistų komisija. Pasak SAM Medicinos pagalbos skyriaus vedėjos Nijolės Mačiulienės, įtarimai dėl galimos medikų pagalbos ligą simuliuojančiam pacientui nedaro garbės ir ministerijai, todėl buvo nutarta išsiaiškinti tikrąją situaciją, „kad nerikėtų tikrinti tada, kai jau praeina daug laiko“.

SAM Medicinos pagalbos skyriaus gydytojos Rimos Vaitkienės vadovaujama specialistų komisija patvirtino, kad du infarktus patyrusiam V. Šimkui tikrai reikia stacionarinio gydymo.

„Dabar mes šventai tikim, kad ligonio būklė yra labai sunki“, sakė N. Mačiulienė.

KALENDORIUS

Liepos 29 d.: Šv. Morta, Lozorius sesuo; Feliksas, Olavas, Mantvydas, Beatrice. Jūros diena Lietuvoje.

Liepos 30 d.: Donatilė, Bijūnas, Radvilė, Jovilė.

SKAUTYBĖS KELIAS

Redaktorė j.v.s. Irena Regienė

„VABZDYNŲ“ STOVYKLA RAKO AŽUOLYNE

Mes, Čikagos ir apylinkių jaunieji skauteliai ir skautytės, suskrydę į Rako ažuolyną, savo stovyklą pavadinom „Vabzdynu“ nes joje gyvena įvairūs vabzdžiai.

Mūsų valdovė yra sesė Dalia Žygiene, o jai talkina net iš Texas valstijos atskridęs „vabalas“ Gražutis Matutis. Visų „vabzdžių“ rikiuotoja — komendantė yra gintarė Kristina Jonušaitė. Kad „vabzdžiai“ nepadautų, pinigų maišiuką saugiai laiko sesė Rasa Aleksionienė. Mūsų tarpe yra ir vandenį mėgstanti „vabzdžių“, todėl mūsų vandens „liūna“ budriai prižiūri dideli „vabalai“ — Ruta Kirkuvienė, Larana von Braun, Tadas Stropus, Justinas Jonušas, Andrius Brooks ir Aušra Pampulytė.

Mes mėgstam čirpti, kvarkti ir sparnelias plaukti, o mūsų veiksmus ir pomegius derina vadovė Dana Mikuzytė. Ji mus moko naujų dainių, dalyvauja pasirodymuose, pasakeles pasakoja. Sesė Dana yra ir vakarinių programų vedėja, o jai talkina Tara Mikuzytė ir Tomas Mikuzis. Mes mėgstam ir sportą, turim tam ir entuziastus vadovus — Justina Andriusį ir Nidą Lendraitytę. O nuo „plėšriųjų paukščių“ ir kitų pavojų mus saugo sargybos viršininkas Vytautas Butikas. Be maisto ir skanių gerimų negalėtume ilgai išaugti Dievo sukurtą gražią gamtą, todėl pasiprašėm gerias lašas motyves, kuriuos mumis labai rūpinasi ir gerai maitina. Jas vadiname šeiminkėmis, tai — Zita Marčiulionienė, Asta Andriusienė ir jų padėjėjos Kristina Vaičikonienė ir Vida Meilienė. Jų tarpe yra ir milžinas virėjas Gražutis Matutis.

„Vabzdyno“ stovyklos šūkis: „Rako miško mes vabzdžiai, stovyklaujame linksmai“.

„Vabzdyno“ stovykla yra susiskirstiusi į seseriją, broliją ir Jaunąsias šeimas. Seserijos

„Laumžirgų“ stovyklą valdo vyriausia karalaitė jps. Laura Narytė-Lapinskienė ir jos padavė Lapa Ina Luneckienė, o drausmę palaiko komendantė jūrų skautė Sabrina Česaitė. Šios stovyklos paukštytės (jų yra 10), pasivadinusios „Pete-liškėmis“ ir „Varlytės“, „Undinės“ ir „Boružės“, jos visos turi savo vadovus, kurių vyriausioji yra Aldona Weir.

„Vabzdyno“ Brolija pasivadinusios „Voras“, jų šūkis: „Bebrai, vilkai, vabalai stovyklaujame drašiai — mes „vorai““. Vyriausias, jo padavė yra Algis Tamošaitis, o dainų — Tomas Mikuzis. Tomo pareigos yra ne vien dainavimas, bet ir laužų pravedimas bei įvairūs pasirodymai. Nors „voriukai“ drausmingi, o kad kartais iš rikiuotės neišeitų, juos komanduoja sk. vytis Tomas Rupinskas.

Šioje pastovykleje gyvena vilkiukai ir bebrukai. Vilkiukų didžiajame tinkle supinti keturi nedideli tinkliukai, pavadinami „Termitais“, „Uodais“, „Šv. Jono vabalais“ ir „Skorpionais“. Jūs prižiūri ir moko prityrę vadovai skautai vyčiai Algis Strikas, Aldis Liubinskas, Romas Senkevičius ir Andrius Brooks. Vilkiukų „tinkluose“ yra 14 „voriukų“ ir 8 vadovai.

Bebrukų, save vadinančių „Vandens vorais“, yra 8 ir 5 suaugę „vorai“, kurių vyriausioji yra jps. Petras Jokubauskas ir jo pavaduotojas j. budys Tadas Mikuzytis. Jų komendantas — Aras Galinaitis.

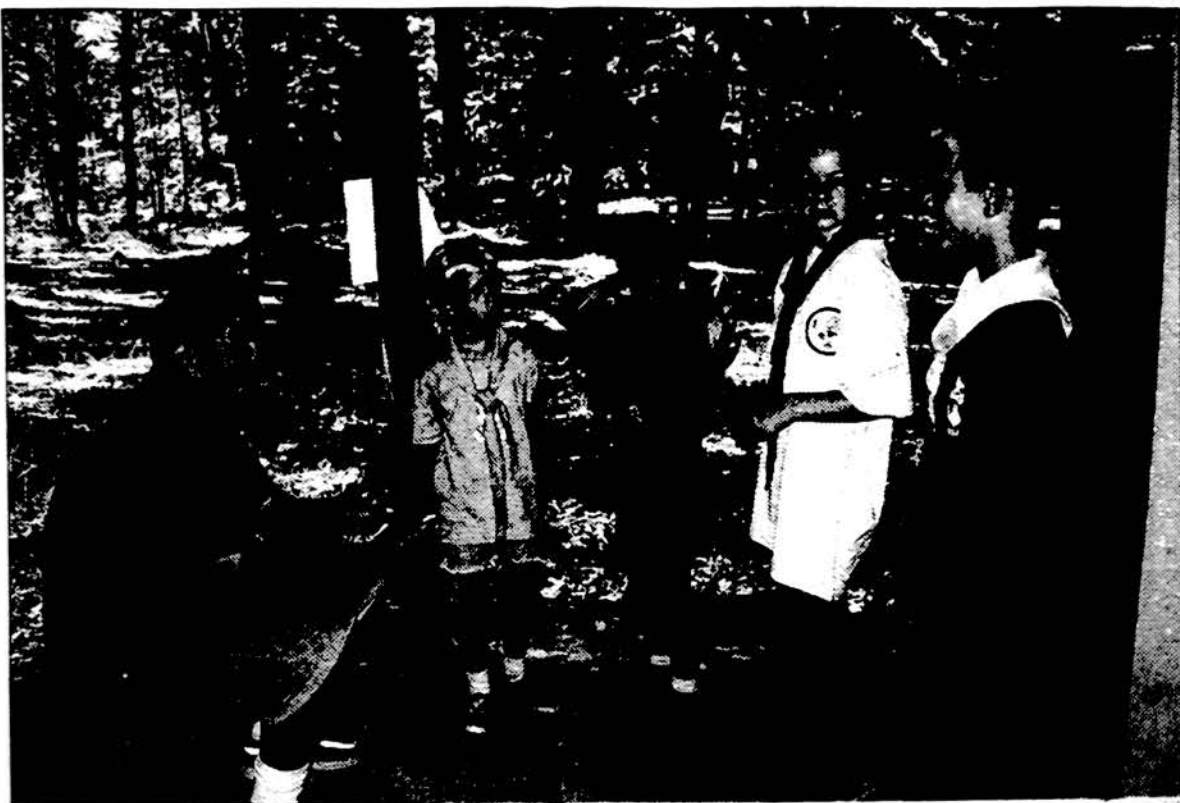
Bebrukai ir ūdrytės daug laiko praleidžia prie saugos mokydamiesi vandens saugumo, plaukimo, naudojimosi valtėmis ir kaip elgtis valčioje. Šalia stovyklų jie išmoksta įvairių darbų: piešimą, neria grandines, dainuoja, ruošiasi pasirodymams.

Labiausiai mėgiamasis naktinis žaidimas yra „puolimai“, kuriuos vykdo abi stovyklos. Sesėms sekasi — jos parsineša daug „grobio“. Įdomiausia yra, kai broliai turi išpirti grobinius. Būna daug juokto. Tačiau ir sesėms ne visada sekasi. Jos prarado kaklaraiščius ir gaireles. Tai būna „juodžiausia“ joms diena, nes broliai užduoda labai sunkias išpirkimo sąlygas. Tačiau tai smagus žaidimas, nes išmokstama slinkimo, susiklausymo grupėje ir kaip paruošti planus „virtuovių“ paėmimui. Išmokstama, kad reikia tylėti, nes „priešai“ seka kiekvieną garsą. Šie puolimai primena Lietuvos partizanų kovas, nes tik per drausmę, sumanumą ir pažinimą prieš vietovių buvo galimos pergalės.

Turėjome išvyką prie Michigano ežero. Ten aplankėme kopas labai primenančias Lietuvos Kuršių pamarį.

Visas „Vabzdynų“ kasdien eina maudytis į stovyklos apylinkėje esantį ežerą. Ten turėjome ir vandens olimpiadą.

Atlikome kelionę aplink visą Rako mišką. Susipažinome su įvairiais ten augančiais me-

Čikagos jaunesniųjų skautų ir skautių „Vabzdyno“ stovykloje, Rake, vadovas Aras Galinaitis aiškina jaunesniems broliams ir sesėms aukščio matavimo būdus.

„Vandens vorai“ turi išrengę tris „povandenines valtis“ — „Siršių“, „Bičių“ ir „Skorpionų“. Šiems „vabzdžiams“ vadovauja Jokubas Vadicka, Ramūnas Stanciuskas ir Vilius Palionis.

Prie „Vabzdyno“ stovyklos prisijungė ir jaunosios šeimos, norinčios savo atžales nuo ankstyvųjų metų supažindinti su skautiško stovyklavimo malonumais ir romantika. Dauguma šių šeimų narių patys daug kartų yra Rako stovyklavę. Pagarba šioms šeimoms, nes su mažyliais ne visada lengva gamtoje stovyklauti.

Šios pastovyklės vyriausiasis vadovas yra s. fil. Donatas Ramanauskas ir jo taktininkė sesė Rasa Ramanauskienė. Visi stovyklaujantieji tėvai ir mamytės prisideda prie programų pravedimo. Paruošia medžiagą rankdarbiams, ruošia išskilas ir vakarinius lauzus. Ši pastovyklė vadinasi „Avilys“. Jame yra 40 gyventojų. Ilgamečio Čikagos skautų ir Rako stovyklavėtės taktininkas Alfonso ir Jadzės Eitukytė jps. Alvydė su visa šeima (penki asmenys) atvyko net iš St. Louis.

„Vabzdžiai“ ir „vorai“ netūno vien tik savo gužtose ar voratinkliuose — jie visi labai judrūs.

Bebrukai ir ūdrytės daug laiko praleidžia prie saugos mokydamiesi vandens saugumo, plaukimo, naudojimosi valtėmis ir kaip elgtis valčioje. Šalia stovyklų jie išmoksta įvairių darbų: piešimą, neria grandines, dainuoja, ruošiasi pasirodymams.

Turėjome ir tradicinį šokių vakarą. Čia jaunieji turėjo progą pašokti grojant lietuvišką plokštelių muziką. Jaunųjų šeimų pastovyklė turėjo savo poreikiams pritaikytą programą ir skautų bei skautių užsiėmimuose nedalyvavo. Šioje pastovykleje buvo įvairaus amžiaus vaikučių ir jie numatytus žaidimus atlikdavo kartu su savo tėveliais. Šie jaunieji, būsimi ateities skautų ir skautių vadovai, es, pasižymėjo darbėlių gausa ir jų įvairumu. Buvo naudojamas popierius, akmenėliai, margaspalviai siūlai. Naudojami šias medžiagas sukūrė pasigerėtinų dirbinių.

Stovyklautojams didžiausias džiaugsmas kai ateina laikas stovykloje duoti pasižadėjimą tarnauti Dievui, Tėvynei ir kasdien atlikti gerą darbą, o kiek vyresniems — pagal išgales padėti artimui.

Kandidatė Aldona Martinaitė pasižadėjo būti gera ūdrytė ir mylėti jūrą.

Kandidatas Antanas Pauzulis jr., įsijungė į jaunesniuosius skautus ir pasižadėjo kasdien atlikti po gerą darbą, mylėti Dievą ir jo senelių

kraštą — Lietuvą.

Sulaukus brandesnio amžiaus, ateina laikas tapti skautijos vyčiais. Kandidatai ir vyčiai: Gintas Jafneikis, Rimas Putrius, Tomas Rupinskas, Andrius Brooks ir Petras Matraga, atlikę paskutiniuosius reikalavimus, dalyvaujant gausiam skautų vyčių būriui davė skautų vyčių įžodį ir pasižadėjo būti pavyzdžiu kitiems skautams. Jų šūkis „Tarnauti!“ — skautams, Dievui, Tėvynei, žmonijai ir naikinti visa pikta, kas teršia kilnų žmogaus vardą.

Kaip patsomas, taip ir jūrų skautams ateina laikas apsispresti — likti skautų eilese ar dingti kaip „dūmas“.

Jūrų skautai, norį ir toliau skautauti ir skleisti jūrinę idėją, turi visam gyvenimui tapti jūrų budžiais. Kandidatas Tadas Mikuzis, atlikęs nustatytą programą ir užduotą uždavinį, davė jūrų budžio įžodį.

Jūrų skautai turi tradiciją stovyklų metu prie ežero pravesti Jūros dienos apeigas. Tą dieną prisimenami jūrų gelmėse žuvę jūreiviai, o taip pat

— Lietuvą.

Sulaukus brandesnio amžiaus, ateina laikas tapti skautijos vyčiais. Kandidatai ir vyčiai: Gintas Jafneikis, Rimas Putrius, Tomas Rupinskas, Andrius Brooks ir Petras Matraga, atlikę paskutiniuosius reikalavimus, dalyvaujant gausiam skautų vyčių būriui davė skautų vyčių įžodį ir pasižadėjo būti pavyzdžiu kitiems skautams. Jų šūkis „Tarnauti!“ — skautams, Dievui, Tėvynei, žmonijai ir naikinti visa pikta, kas teršia kilnų žmogaus vardą.

Kaip patsomas, taip ir jūrų skautams ateina laikas apsispresti — likti skautų eilese ar dingti kaip „dūmas“.

Jūrų skautai, norį ir toliau skautauti ir skleisti jūrinę idėją, turi visam gyvenimui tapti jūrų budžiais. Kandidatas Tadas Mikuzis, atlikęs nustatytą programą ir užduotą uždavinį, davė jūrų budžio įžodį.

Jūrų skautai turi tradiciją stovyklų metu prie ežero pravesti Jūros dienos apeigas. Tą dieną prisimenami jūrų gelmėse žuvę jūreiviai, o taip pat

VIII LSS TS LAUKIAMI GARBĖS SVEČIAI

Žemiau išvardinti svečiai apsilankys VIII TS:

1998 m. rugpjūčio 8-9 d.: Vysk. s. A. Baltakis, O.F.M.

1998 m. rugpjūčio 15 d. Lietuvos Respublikos ambasadorius, Stasys Sakalauskas ir jo šeima

Lietuvos Respublikos konsulas dr. Petras Anusas

Jim McGovern, Representative, 3rd Congressional District of Massachusetts

Raymond V. Mariano, Worcester miesto meras

Vysk. Daniel P. Reilly, Worcester diecezijos vyskupas

v. s. kun. Antanas Saulaitis, SJ, Lietuvos jėzuitų provincijolas

Kazys Adomavičius, Maironio Parko pirmininkas

Latvių skautų vadovai Janis Škinkis ir jo žmona Vengrų skautų skiltis (6-7)

Iš Anglijos atvyksta: LSS Europos rajono vadė v. s. Vida Gasperienė, LSS Brolijos atstovė s. Vincent O'Brien ir LS Seserijos atstovė Kristina Howes.

Iš Australijos: vienas jaunas vadovas.

Iš Pietų Amerikos — vs. Eugenija Bacevičienė ir vienas jaunas vadovas.

Laukiame atsiliepimo iš kitų kviestų svečių. Tikimės, kad jų bus ir daugiau negu čia pažymėti.

Budėkime! vs Birutė Banaitienė VIII TS viršininkė

DRAUGAS

(USPS-161000)
THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$95.00 Foreign countries \$110. Postmaster: Send address changes to Draugas - 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Matiniam pašto išlaidas, pakvitavimai už gautas prenumeras nesuimami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokestį, patymima, iki kada yra užsimokėti.

DRAUGO prenumerata yra mokama iš anksto.			
	Metams	1/2 metų	3 mėn.
JAV	\$95.00	\$55.00	\$35.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$110.00	\$60.00	\$40.00
Tik šėštadienio laida:			
JAV	\$55.00	\$40.00	\$30.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$60.00	\$45.00	\$35.00
Užsakant į Lietuvą:			
(Air cargo)	\$100.00	\$55.00	
Tik šėštadienio laida	\$55.00		
Užsakant į užsienį oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Tik šėštadienio laida	\$160.00	\$85.00	

Vyriausia redaktorė — Danutė Bindokienė
Administracijos — Valentinas Krumpis
Moderatorius — kun. Viktoras Rimelis

- Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šėštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:00, šėštadieniais nedirba.
- Redakcija už atlyginimą turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamas, gavus prašymą ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuostata. Nenaudojti straipsnių nesaugu. Prašome siunčiant pasilikti kopiją.

EDMUNDAS VIZINAS, M.D., S.C.
Specialybė — Vėžias ligų gydymas
Kalbama lietuviškai
6187 S.Archer Ave. (prie Austin)
Tel. 773-585-7755
Valandos pagal susitarimą

DR. PETRAS V.KRISTIAUS
INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATOS
gydymas bei chirurgija
172 Schiller St., Elmhurst, IL 60126
630-941-2600
Valandos pagal susitarimą

ARAS ŽILJABA, M.D.
INDRE RUDAITIS, O.D.
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
1020 N. Ogden Ave., Suite 310
Naperville, IL 60563
Tel. (630) 527-0090
3825 Highland Ave.,
Tower 1, Suite 3 C
Downers Grove, IL 60515
Tel. (630) 435-0120

DR. L. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, D.D.S., P.C.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Pirmas apyl. su Northwestem un-to
diplomu, lietuviams sutarkys dantis
uz priemama kalva. Pacientai
priimami absoliučiai punktualiai.
Susitarimai (kalbėti angliškai)
Tel. 708-422-8280

DR. V.J. VASAITIENĖ
DANTŲ GYDYTOJA
4817 W. 83 St., Burbank, IL
Tel. 708-423-6114
Valandos pagal susitarimą

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

DR. A.B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St. Tel. 708-422-0101
Valandos pagal susitarimą
Pirmad. 3v.p.p.-7v.v., antr. 12:30-3v.p.p.
treč. uždaryta, ketvirt. 1-3v.p.p.
penktad. ir šėštad. 9v.r.-12v.p.p.

NIJOLĖ STANKEVIČIŪTĖ, M.D.
Board Certified, Internal Medicine
Valandos jūsų patogumui
Holy Cross Professional Pavilion
3 fl. South
Lithuanian Plaza Ct. at California Ave.
Chicago, IL 60629
Tel. 773-471-7878

RUTH JORATĖ NESAVAS-BARSKY, M.D.

Baryty Dermatological Associates
Dermatologijos ligų, odos vėžio
specialybė
• Kosmetinė chirurgija
• Raudkšės • Saulės dėmės
120 Oak Brook Center Mall #318
Oak Brook, IL 60523
Tel. 630-571-2830
Kalbama lietuviškai

„Vabzdyno“ stovykloje, Rake, lauko virtuvėje kiaušiniene gaminti ruošiasi bebras Alius Lapinskas. Jį stebi pusryčių laukiantys broliai ir sesės. Iš k. Erika Weir, Siga Lapinskaite, Viktute Kirkute, Antanas Kirkus ir Kovas Žygas. Nuotr. Taiydos Chiapetta

KAS IŠPĖS KRIZĖ

GITANAS NAUSĖDA

Seminara surengė Pasaulio bankas, ekonominės plėtros institutas ir Maryland universitetas. Jo dalyviai buvo profesorai, universitetų dėstytojai ir praktikai — centrinių bankų, finansų ministerijų, kitų valdžios institucijų darbuotojai.

Pagrindinis seminaro šviestulis buvo vienas žymiausių JAV makroekonomikos specialistų Guillermo Calvo, kurio patarimais, vykdydami finansų politiką, naudojami Jungtinių Valstijų, Lotynų Amerikos valstybių vadovai. Jo einamosios sąskaitos deficitų teorija yra gana paprasta. G. Calvo teigia: jeigu kalbame apie kapitalo iplaukas, tai kalbame ir apie tai, kokias pasekmes jos sukels. Į valstybę iplaukiantis kapitalas iš užsienio gali sukelti oficialių rezervų didėjimą centriniame banko, o tai yra visai neblogai. Tačiau jis gali sukelti ir einamosios sąskaitos deficitą. Arba abu reiškiniai iš karto, kaip kad yra Lietuvoje — didėja ir oficialios rezervai, ir einamosios sąskaitos deficitas. Blogiausia atveju, kapitalo iplaukos iš užsienio gali sukelti vien einamosios sąskaitos deficitą didėjimą.

G. Calvo tai argumentuoja labai paprastai. Iplaukiantis finansinis kapitalas sudaro galimybę pirkti prekes, o kadangi tos valstybės nėra pasiekusios aukšto išvystymo lygio, jos pirmiausia stengiasi importuoti įrengimus, technologijas. Tad paskui pinigų ir valstybė ateina ir prekes, didėja importas. Kadangi importas didėja, o eksporto galimybės besikeičiančios ekonomikos valstybėse yra ribotos, automatiškai didėja užsienio prekybos deficitas ir einamosios sąskaitos deficitas. Tokios yra svarbiausios einamosios sąskaitos deficitų priežastys. Taigi kitą kartą yra svarbu ne vaistų rasti, o pirmiausia ligą teisingai diagnozuoti. Manau, kad mums reikia gerokai pasimokyti, kaip diagnozę nustatyti. Teisingai nustatius diagnozę, galima nustatyti, kokias vaistas reikia gydyti ligą, kaip sąlyginai pavadinome einamosios sąskaitos deficitą. Vienas iš tokių vaistų — kapitalo srautų ir valstybės ribojimas. Tačiau mes sau nekeliame ir nekelsime tikslo riboti visą iplaukiantį iš užsienio kapitalą. Tas kapitalas gali atplaukti įvairiomis formomis. Tai gali būti spekuliacinis kapitalas, kuris čia gali apsisukti per vieną ar kelis mėnesius, gauti pelno ir grįžti atgal. Kapitalas gali ateiti ir ilgalaikių, tikslinių

paskolų forma — dešimčiai ar dvidešimčiai metų. Kapitalas gali ateiti portfelinę investicijų forma dalyvaudamas mūsų įmonių akciniame kapitale. Kapitalas gali ateiti ir tiesioginių investicijų forma, jis gali būti skirtas naujoms įmonėms Lietuvoje kurti, valdyti, konkurencingai produkcijai gaminti. Todėl kalbėjime, kokio kapitalo labai norime ir kokio — norime mažiau. Čia galime pasakyti, kad tiesioginės užsienio investicijos mums labai reikalingos, tai ne trumpalaikis ir jūdrus spekuliacinis kapitalas, kuris labai jautrus bet kokiems gaudams, pakitimams. O tiesioginės investijos yra stabilios, ilgalaikės ir padeda reformuoti mūsų ekonomiką. Tad jeigu reikia riboti kapitalo judėjimą, tai pirmiausia trumpalaikią spekuliacinio kapitalo judėjimą.

Lietuvoje labai daug ir dažnai kalbama, kad vos ne didžiausias kaltininkas dėl einamosios sąskaitos deficitų yra užsienio prekybos deficitas, esąs pervertintas lito kursas. Atseit litas nebeatitinka savo perkamosios galios, stabdo eksportą ir sukels kitų didelių problemų. Tačiau, paįvyzdžiui, G. Calvo valiutos kurso visiškai nesieja su einamosios sąskaitos deficitu ir labai pagrįstai, vadovaudamasis sveiku protu, argumentuoja. Jeigu jūs turite pervertintą valiutos kursą, tai yra, jūsų eksportui labai trukdanti valiutos kursą, tai jūs nedaug eksportuojate. Bet kol jūs ne turite kapitalo iplaukų, importuoti galite tik už tokią sumą, kiek uždirbate iš eksporto. Jeigu turėsite labai nekonkurencingą valiutos kursą, bus mažas jūsų eksportas, ir importas. Einamosios sąskaitos arba užsienio prekybos deficitas dėl to neatirsina. Vienkas prasideda tik tada, kai į valstybę pradeda plaukti užsienio kapitalas, kai atsiranda užsienio paskolos ir galimybė gyventi rytdienos sąskaita piniūgų dar neuždirbute, bet prekes jau galite įsivežti. Tada ir atsiranda einamosios sąskaitos deficitas.

Norint nustatyti, kiek valstybėje konkurencinga, ar konkurencingas jos valiutos kursas, G. Calvo siūlo vertinti ne einamosios sąskaitos deficitą dydžiu, o skaičiuojant eksporto ir bendrojo vidaus produkto santykį ir jo dinamiką. Jeigu eksportas didėja sparčiau negu bendrasis vidaus produktas, tai reiškia, kad šalis gana konkurencinga. Kaip tik taip yra Lietuvoje, todėl kalbėti, kad mūsų prekių nebeapsimo-

ka gaminti eksportui, dabar nėra pagrindo. Tai dar viena labai svarbi mūsų praktinės politikos išvada.

Seminare daug kalbėta, kokiomis pinigų ir finansų politikos priemonėmis galima susidoroti su nepageidaujamos užsienio kapitalo iplaukėmis.

Daug dėmesio buvo skiriama vadinamajam sterilizavimui. Valstybėse, kuriose daugiau ar mažiau fiksuotas valiutos kursas, kurių centriniai bankai įsipareigoję didėlimis apimtimis į kraštą atkeliaujančią valiutą vienu ar kitu kursu pakeisti, kaip yra ir Lietuvoje, pradeda sparčiai didėti nacionalinių pinigų kiekių apyvartose. Tai gali padidinti infliaciją arba einamosios sąskaitos deficitą.

Sterilizavimo priemonės ir naudojamos tam, kad būtų pristabdytas pinigų kiekio didėjimas. Čia kalbama apie vyriausybės arba centrinio banko vertybinių popierių išleidimą. Šitai absorbuojami pinigai, kurių apyvartose yra per daug. Tačiau, visų seminaro dalyvių nuomone, tokios sterilizavimo priemonės valstybėje pakelia palūkanų lygį. Todėl tai dar labiau skatina spekuliacinio kapitalo plūdimą į valstybę. Tad, norint pasiekti gerų rezultatų, lazda atsisuka antru galu. Tarptautinių finansinių organizacijų, daugelio ekspertų nuomone, tokiais atvejais tam tikros užsienio kapitalo iplaukimo ir valstybės kontrolės formos galėtų pasitarnauti, užkertant kelią spekuliaciniam kapitalui. Anksčiau buvo populiaru pasisakyti už kapitalo judėjimo liberalizavimą, o dabar, kaip matome, pasaulio ekonomistų gildijos nuomone pasitiekė. Net Tarptautinis valiutos fondas, kuris visada garsėjo liberaliomis nuostatomis, jau tolerantiškiau žiūri į kapitalo judėjimo kontrolės švelnesnes formas.

Kitą priemonę, kuria siekiama pristabdyti užsienio kapitalo iplaukas, yra privalomųjų atsarų reguliavimas. Šią priemonę jau esame pritaikę: Lietuvos bankas nustatė, kad į privalomųjų atsarų apskaitinimo bazę turi būti įtraukiami ir mūsų bankų įsipareigojimai bankams nerezidentams. Tokiu būdu irgi buvo bandoma užtiuoti einamosios sąskaitos deficitą atsiradimo priežastis bankų sistemoje ir sumažinti galimas spragas šioje vietoje. Bet ši priemonė apima tik bankų sistemą, o kur dar mūsų įmonių tiesioginiai įsiskolinimai, kurie atsiranda, kai paskolos iš užsienio bankų ateina tiesiai į Lietuvos įmones, apeidamos mūsų valstybės bankus. Šito dar neužtiuoju, o tie srau-

tai net didesni, nei keliaujantys per bankus. Tai yra problema. Ir dėl tos priežasties reikėtų apsvaistyti įmonių tiesioginio skolinimosi iš užsienio kontrolės galimybes.

Seminare buvo kalbėta apie valstybės biudžeto politikos tam tikras galimybes mažinti einamosios sąskaitos deficitą. Galvoje turima tai, kad negalima planuoti didelio valstybės biudžeto deficitu, kuris yra papildomas postūmis didinti importą. Todėl vertėtų planuoti subalansuotą biudžetą, pagal galimybes — net perteklinį biudžetą, kad sutaupyta likutį vyriausybė galėtų padėti į centrinį banką kaip indėlį. Tačiau buvo pripažinta, kad vis dėlto tokios politikos priemonės yra ribotos.

Baigiamojoje seminaro dalyje buvo mėginta apibrėžti tam tikrus rodiklius, kurie galėtų turėti ryšį su galima finansine krize. Bandyta patyrinti tų šalių, kurios patyrė krizių, makroekonominių rodiklių dinamiką ir krizių pradžią. Buvo teigiama, jog yra 5-6 rodikliai, kurie 1,5-2 metus iki krizės rodė keistus ir įdomius svyravimus, besikartojančius simptomus ir iš anksto signalizavo apie kylantį grėsmę. Tas signalizavimas vidutiniškai prasidėdavo 17 mėnesių iki krizės pradžios. Vadinasi, tuos 17 mėnesių tiek vyriausybė, tiek centrinis bankas, matydami, kad prasiūda negeri dalykai, gali imtis tam tikrų priemonių, kuriomis galbūt pavyktų užbėgti krizei už akių.

Valiūtų krizes patyrusiose valstybėse teisingai išpranašavo: realaus valiutos kurso pervertinimas, mažėjantis eksportas, didėjantis pinigų platinimas, arba vadinamojo P2, ir užsienio valiutos rezervų santykis, mažėjantis akcijų kainos vertybinių popierių rinkoje ir gamybos nuosmukis. Bankų krizes gana tiksliai pranašavo panašūs rodikliai: realaus valiutos kurso pervertinimas, pinigų P2 ir rezervinių pinigų, arba P0, santykio didėjimas, akcijų kainų ir gamybos kritimas, realiųjų palūkanų normų, ypač komercinių bankų skolinimosi palūkanų normų, kilimas. Bankų krizių simptomai anksčiausiai atsiranda 18 mėnesių, vėliausiai — 6 mėnesių iki krizės pradžios.

Apie gresiančias rizikas signalizavo ir kiti rodikliai. Apie negerumus bankų sistemoje, padidėjusį bankų riziką įspėja paskolų palūkanų ir indėlių palūkanų maržos mažėjimas. Iš viso gali būti 20-30 tokių rodiklių. Be to, privalu atsižvelgti į atskirų šalių specifiką. Tarkime, Čilėje arba Argentinoje apie finansų krizę signalizuojantys rodikliai gali

netikti Indonezijai.

Taigi parsivežiau nemažai informacijos ir, ja remdamiesi, bandysime Lietuvos banke įgyvendinti išankstinio finansinės krizės išpėjimo rodiklių sistemą. Ši mūsų ketinama jau moraliskai parėmė ir Tarptautinio valiutos fondo misijos atstovai.

Po seminaro Vašingtone lietuvių išėivijos finansininko Antano Grinos kvietimu viešėjau Čikagoje. Jis tarpininkavo surengiant labai įdomų susitikimą su Federal Reserve Bank of Chicago prezidentu Michael Moskow. Po to lankiausi opcionų biržoje — iš arti pamaciau, kaip atrodo tikroji amerikietiška birža. Nežinau, už ką, bet man buvo padaryta didžiulė išimtis, aš biržą stebėjau ne iš apvalgos aikštelės o buvau pervestas per pačią prekybos aikštelę. Aplinkui — didžiausias surmulys, makleriai šaukia, popieriai laksto, o tu eini pro šalį ir negali atsistebėti tuo reginiu, tais garsais. Mane lydėjusi biržos darbuotoja sake, kad prieš kurį laiką tokia išimtis buvo padaryta per Amerikoje vykusi pasaulio futbolo čempionatą. Tuomet į prekybos salę leido įeiti Prancūzijos rinktinės nariai. Garsusis Michael Platini, įėjęs į prekybos salę, iš susizavėjimo pakėlė rankas, o tai sutampa su sandorio paskelbimo, sandorio pasiūlymo ženklu. Vienas iš maklerių tuoj pribėgo prie jo, pareikalavo sudaryti sandorį ir laikyti jo sąlygų. Įvyko didžiulis nemalonusas. Gal todėl ir man, įeinant į salę, buvo pasiūlyta rankas laikyti kišenėse arba nulėidus ir jokiū būdu negestikuliuoti. Tai buvo vienas mano „rimčiausių“ patyrimų šioje kelionėje.

Lietuvos Banko politikos departamento direktorius Gitanas Nausėda vėlai š.m. pavaasarį dalyvavo seminare Vašingtone, vėliau lankėsi Čikagoje. Grįžęs į Lietuvą, „Draugui“ pasiūle straipsnį apie seminarą ir kitus susitikimus Amerikoje. Nors šis straipsnis jau buvo spausdintas „Lietuvos banko informacijos“ 1998 m. gegužės numeryje, pateikiame jį ir „Draugo“ skaitytojams. Redakcija.

Pasvajokime prie ežero...

Danutė Bindokienė

Norėtu atsukti laikrodį į sovietų laikus

Kur yra tikroji riba tarp Vakarų ir Rytų? Kur turėtų baigtis Rusijos imperija? Tokie klausimai retkarčiais nuaidi Amerikos žiniasklaidoje. Tarp spėliojimų ir atsakymų pastaruoju metu vis dažniau vėlėjau Čikagoje. Vėta pasiūziaugti, kad bent Lietuva, viena artimiausių jos kaimynių, nepriskiriama rytinėms valstybėms...

Net prileidžiama, kad Gudija yra savotiškas vartininkas rungtynėse, kurių vieną komanda „žaidžia“ po Maskvos vėliava ir stengiasi užblokuoti bet kokią NATO pasistūmėjimą į rytus, o antroji — išrūkusios iš sovietų imperijos valstybės, besistengiančios prisiglausti po saugiu NATO sparnu. Maskva gali pasitikti (bent kol prezidentas yra Aleksandras Lukašenka), kad Gudija nesugundys pasekti Lietuvos, Latvijos, Estijos bei kitų, siekiančių NATO narystės, pėdomis.

Sunku pasakyti, ko iš tikrųjų siekia prez. Lukašenka, nuolat koneveikdamas Vakarus, pataikaudamas Rusijai. Galbūt tai yra tikra jo politinė pažiūra, o galbūt ir (kaip kartais spėliojama) kurie politikai) slapta viltis tapti Boris Jelcin ipėdiniu, jungtines Gudijos-Rusijos prezidentu. Nors tokia prielaida atrodo ne tik neliogiška, bet net juokinga, istorija jau ne kartą įrodė, kad mažų ir didelių diktatorių bei despotų galvoje dažnai gimta keistos viltys.

Jeigu ne Aleksandras Lukašenka, Gudijos vardą šiandien vargiai kas beminėtų. Tačiau šiuo metu ir tie pamėninėjami svyruoja tarp pridengtos pajuokos ir net tam tikros pagarbos, kad Lukašenka sugeba „prisitiuti barzdą“ vakariečiams, tuo pačiu padlaizaudamas Maskvai ir įsietikdamas senų pažirų, sovietinių laikų besiliginantiems gudams bei rusams. Nepaisant krašto viduje esančios netvarkos ir ekonominių vargų, prez. Lukašenka, kalbedamas liepos pradžioje valstybinės šventės metu, pareiškė, kad „su Gudija Vakara turi skaitytis, nors kai kam ir nepatinka mūsų politika“.

Gudija turi šiek tiek per 10 milijonų gyventojų, kurių 2,000 šiuo metu sėdi kalėjimuose už „pasipriešinimą valdžiai“ (300 buvo areštuoti jau šiomet). Galbūt dar kita tiek disidentų įvairiais būdais persekiojami, jiems grasinama, net apmušama. Krašte suvaržytos nevyriausybines 2 šilko skrandas, šermuonėlių kailiukų apmuštai, 4 šilko drabužius, ketvertą arklį, 4 savo livrėjos drabužius (tarnų uniforma), kapišonus galvai apdengti, 10 išsiuvinėtų galvov apdangalų ir t.t. Didžioji kunigaikštienė Ona jam padovanoti aukso grandinę ir didelį totorišką floreną nešioti po kaklu prie livrėjos (ten pat).

Vytautas per visą ilgą viešpatavimą siekė vieno tikslo — Lietuvos valstybės stiprinimo ir visiškos nepriklausomybės. Šito jis siekė nepaprastai ištvermingai, darydamas milžiniškus planus, kariaudamas ir veikdamas kaip nepalyginamas karys ir puikus diplomatas. Todėl didesnę savo amžiaus dalį praleido raitas antrio, nuolatiniose žygiuose ir kelionėse, o siuntiniedamas brangias dovanas svetimų kraštų valdovams, niekada nepamiršdavo savo artimųjų žmonių: bendra-

organizacijos, įskaitant ir George Soros fondo veiklą. Spaudoje įvesta griežta cenzūra, ypač po to, kai prieš porą metų prezidentas referendumu išsikovojo sau kone neribotų laisvių ir galių. Pavyzdžiui, šiais metais buvo su laikytas šešių periodinių leidinių spausdinimas, nes „žurnalistai savo straipsniais įžeidė vyriausybės pareigūnus“. O kai Japonijoje vykusioje žiemos olimpiadoje Gudijos sportininkai prastai pasirodė ir laimėjo vos du bronzos medalius, Lukašenka netruko pareikšti, kad tai buvęs „Vakarų demokratijų pasamdytos mafijos sąmokslas“.

Gudijos ir jos prezidento vardas neseniai vėl neigiamai nuskambėjo, kai visi užsienio ambasadoriai buvo priversti išsikraustyti iš jiems skirtų rezidencijų. Daugelis į Gudiją iki šiol negrįžo, išvykę „konsultuotis“ į savo valstybes. Kai kurie, atrodo, visam laikui.

Net Lietuvos ambasadorius Viktoras Baublys dar nežino, ar begrįš į Minską. Visų penkšiolikos Europos Sąjungos valstybių, o taip pat ir JAV, vyriausybės jau pareiškė, kad Gudijos diplomatai jų sostinėse taip pat nepageidaujami. Ypač nepatenkintas yra Vašingtonas, neseniai skyręs per 800,000 dol. Amerikos ambasados pastatų Minske atnaujinimui.

Galbūt visa prez. Lukašenkos taktika yra įsietikti Kremliui, kad Gudija būtų neatsiejamai jungta į Rusijos federaciją, kaip sovietų laikais. Tačiau Maskva šiuo metu turi pakankamai nuosavų ekonominių paimiavų ir užsikrauti Gudijos bėdų nekuba. Rusija per daug nesidomi tampsrenėmis unijomis nei su Gudija, nei su Ukraina, Moldova ar kita, netvirtai ant ekonomikos kojų stovintią valstybę, nors užkietėjusieji komunistai ir labai trokštų panašiu sąjungu.

Kaip paminėti liepos 25 d. „The Economist“ žurnalas, vargiai Rytų Europoje atsiras kitas toks demokratijos ir komunizmo hibridas, kaip Aleksandras Lukašenka. Kandangai Rusijai dabar labai svarbi Tarptautinio valiutos fondo ar kitų piniguočių parama, galbūt ir Maskva nežūrės taip palankiai į Gudijos prezidento išdaigas. O del jo svajonių atsistėti į Boris Jelcino kėdę ir valdyti „suvienytas Rusijos respublikas“, tai yra tik muilo burbuliukai, skrendantys vėjuotą dieną: jų ateities akimirkos labai trumpos.

APDOVANOJIMAI LIETUVOJE

VIOLETA RUTKAUSKIENĖ

Nr.2

(Tėsinys)

Sunku šiandien pasakyti, ar tos dovanos turėjo įtakos bylos eigai ir sprendimams, tačiau bažnytinis susirinkimas pasmerkė kryžiuočių savivaliavimą ir jų krikščionybės platinimo metodus Lietuvoje.

Apie tai, kaip Lietuvoje se novėje gyventa, turime labai nedaug žinių. Iš išlikusių amžininkų prisiminimų ir įvairių aprašymų bei sąrašų galime matyti, kokias dovanas Vytautas duodavo kitiems ir kokias pats gaudavo. Ypač išsiskiria kryžiuočių dovanos. Jie siuntinėjo Vytautui ginklus, šarvus, puikius žirgus su apranga, medžioklės šunis,

sakalus, retus audeklus, šilko ir gelumbės ritinius, visokius skanėstus, kaip Marienburgo virėjų pagamintas uogienes, džiovintus užjūrio vaisius, cukrų (didelė retenybė), prieskonius, geriausios rūšies silkes, žuvų marinatus, Reino vyno statines, net brangius paveikslus, brangenybes (auksso grandinėles, žiedus — tuo grožio brangakmeniais nusagstytus) ir kitas brangias dovanas. Atsidėkodamas už parodytą pagarbą ir dėmesį, Lietuvos valdovas siūsdavo savasias, kurios yra ne mažiau įspūdingos. Vokiečių imperatoriaus Žig-

manto amžininkas biografai pateikia toki Vytauto dovanų sąrašą. Štai dovanos, kurias kunigaikštis Vytautas įteikė imperatoriui Zigmantui apie 1396 m.: 12 puolamųjų sakalų, 12 rankinių sakalų, 12 vanagų, 12 skydų, 12 ilgų ietių, 12 medžioklės ietių, 24 metamosios ietys, 12 šunų, kurie priklausė prie sakalų, 12 jojamų žirgų su balnais ir aukso papuošimas, 12 ričių žirgų, 12 greitųjų arklų, 12 sabelų kailiu apsiūtų kepurčių, kurių dvi perlais siuvinėtos, 12 ritinių meginčių, 12 didelių pirštinių su kiauinių kailiukų pamušalu, 12 porų bėtos rūšies pirštinių, 12 šilkinų lietuviškų apsiuštų, 12 šilkinų skarų, 12 kilimų, 12,000 sabelų kailių, 12,000 skrandų, 12 kreplių, sidabru apkalta ir paukuotų, 12 porų sidabro kalčių ir paukuotų peilių (V. Daugirdaitė-Sruogienė, „Liet.ist.“ Č., 1956 m.). Dosniai mūsų valdovas

apdovanojo ir įvairius garsingus sveticus, ir pasiuntinius, ir net kryžiuočius. Jiems paprastai duodavo brangius kailius, kailinius, žirgus, sakalus, auksinius bei sidabrinus papuošalus, puikius ginklus, sodytos žvėrienos ir kt. Vytautas iškilmingai priiminėdamas Jogailą naujoje Traku pilyje 1415 m. jam dovanavo 20,000 „placių grivinių grašių“, 40 kailinių, pamuštu sabelais, 100 žirgų, 100 purpuro iškilmingų rūbų. Pažymėtina brangi dovana, kurią Vytautas ir jo žmona Ona nusisuntė į Krokuvą, pirmosios Jogailos dukters gimimo be laukiant: puikaus darbo sidabrinis lopšys, vėliau tekęs ir Jogailos sūnams (ten pat).

Lietuvos didysis kunigaikštis Vytautas valdė Lietuvą beveik 40 metų. Per tą laiką mūsų šalis tapo viena didžiausių ir galingiausių valstybių Europoje. Po Žalgirio mūšio Lietuvos ir Vytauto var-

(Bus daugiau)

BERLYNO ORO TILTUI 50 METŲ

R. JOHN RAPŠYS

Smulkiam lietuvi lyjant, tuoj po vidurnakčio, sovietų maršalo V.D. Sokolovsky įsakymu buvo uždarytas visas plentų, geležinkelių ir vandens susiekimas su Berlynu. Buvo 1948 m. birželio 24 diena. Prasidejo garsioji Berlyno blokada.

Kad ją pralaužtų, amerikiečiai ir anglai atidarė oro tiltą — lėktuvais pristatydami maistą, kurį ir kitas būtinas prekes, ne tik savo kariams ir jų šeimoms, bet ir 2.5 milijonams vakarų Berlyno gyventojų. Šis ryžtingas užmojis išgelbėjo Berlyną ir pirmą kartą pastoję kelią sovietų ekspanscijai.

Tais laikais visa Vokietija buvo padalinta į karines okupacijos zonas, o Berlynas į sektorius: sovietų, amerikiečių, anglų ir prancūzų. Berlynas, kaip kokia sala, tūnojo sovietų zonoje, apie 120 mylių nuo vakarų sienos. Įvažiuoti į Berlyną sovietai vakarietiems leisdavo tik vienu geležinkeliu, viena autostrada ir keliais vandens kanalais. Bet svarbiausia — buvo trys oro koridoriai, kurie jungė Berlyną su Frankfurtu amerikiečių zonoje ir su Hanoveriu bei Hamburgu anglų zonoje. Šiuos sovietai, pagal Potsdamo sutartį, negalėjo uždaryti, nebent kilus karui.

Marš. Sokolovsky pradėjo blokadą pateisino dėl „techniškų kliūčių“, bet vėliau pati Maskva pripažino, kad blokada yra jų protestas dėl vakarietių naujų pinigų, „Deutschmark“, įvedimo ir dėl Londone paskelbto sumanymo vakarines Vokietijos zonas įjungti į naują V. Vokietijos respubliką. Bet Maskvos tikslas buvo išstumti vakarietių iš Berlyno, darant tokias nepakvėpiamas sąlygas, kad jie patys išsikraustyti ir paliktų visą miestą sovietų valiai. (Tą patvirtino Maskvoj rasti dokumentai po sovietų žlugimo 1989 m.)

Kilo rimta karo baimė, kurio metu sąjungininkai, bent pradžioje, būtų smarkiai nukentėję. Berlyne amerikiečiai turėjo vos 3,000 karių, prancūzai — 2,000 — ir amerikiečiai — 1,500. Prieš juos stovėjo 18,000 puikiai apginkluotų sovietų karių Berlyne, be to, apie 300,000 karių čia pat, sovietų zonoje.

Ką daryti? Prancūzai tuoj nuleido rankas. Jie pasakė: „Ar negeriau ramiai, savanoriškai pasitraukti iš Berlyno, negu laukti, kol būsim priversti išsikraustyti, lyg šunes su uodega tarp kojų?“. Bet amerikiečių kariuomenės komendantas Berlyne, plk. Frank Howley, viešai pareiškė: „Amerika pasilieka Berlyne. Aš nežinau, kuo tas viskas baigsis, bet viena žinau — Amerika neleis berlyniečiams badu mirti“.

Amerikiečių zonos karinis gubernatorius, gen. Lucius D. Clay, pakartojto tą pačią mintį: „Rusai mūsų iš Berlyno be visuotinio karo neišvays“.

Washingtono beveik visi prez. Harry Truman patarėjai baiminosi, kad nekiltų karas ir abejojė oro tiltu efektingumu. Bet prez. Trumanas tarė: „Užteks diskutuoti. Mes pasilieka Berlyne — ir baigta!“. Ernest Bevin, anglų Užsienio reikalų ministras taip pat pareiškė: „Nepaisant kokios sąlygos bebūtų, mes niekad Berlyno neapleisim“. Prancūzai pagaliau su tom mintim sutiko. Berlyniečių džiaugsmui nebuvo galo.

Berlyno oro tiltui buvo duota žalia šviesa ir pažadėta visokeriopa parama. Oro tiltu mintis pirmą kilo anglams, bet praktiškai didžiausia našta, kaip ir II pasaulinio karo metu, teko amerikiečiams. Pradžia buvo sunki, nes visko trūko: ir lėktuvų, ir pilotų, ir mechanikų. Netruko tik gerų norų ir pasiryžimo.

Gen. lt. Curtis LeMay, JAV aviacijos viršininkas Europoje, surinko 102 dvimotorius transporto lėktuvus. Anglai pristatė apie 40 lėktuvų. Prancūzai — nieko. Sakė, jiems visi lėktuvai reikalingi Indokinijoje, kur jau treči metai kovoja su VietMingh komunistais. Čia buvo tiesa, bet lėktuvų trūkumas nekludė prancūzams paprašyti anglų, kad pristatytų varlių šlaunelių karininkų ramovei.

Birželio 26 d., trečią blokados dieną, 32 amerikiečių oro tiltu lėktuvai pirmą kartą nusileido Berlyne, atveždami 80 tonų maisto. Anglai pristatė 13 tonų. Bet tas buvo tik lašas jūroje, nes berlyniečiams reikėjo mažiausiai 2,000 tonų maisto į dieną, neskaitant apie 10,000 tonų anglių ir kitų reikmenų.

Šimtai lėktuvų buvo perkelti į Berlyno oro tiltą iš amerikiečių bazių ne tik Amerikoje, bet ir Panamoje, Alaskoje, Havajuose, net Japonijoje. Tai buvo dideli, keturmotoriai transporto lėktuvai, kurie galėjo pakelti apie 10 tonų — daugiau kaip dvigubai už dvimotorius. Anglai atsinešė pilotus ir iš tolimų imperijos kampų: Australijos, Naujosios Zelandijos, Pietų Afrikos.

Skrydžiai amerikiečių zonoje vyko iš Rhein—Main ir Wiesbadeno JAV aviacijos bazių. Lėktuvai Berlyne nusileisdavo trijuose oro uostuose: Tempelhof amerikiečių sektoriuje, Gatow — anglų ir vėliau Tegel — prancūzų.

JAV aviacijos istorijoj yra pažymėta, kad lėktuvus pavyzdinai pakrovė Rhein—Main bazėje 4060-ta Lietuvių darbo kuopa, o Wiesbadene 8958-ta Lenkų darbo kuopa. Abi buvo sudarytos iš parinktų savanorių DP (pabėgėlių) stovyklose. Berlyne lėktuvus iškraudavo vokiečiai.

Pavojingiausia buvo skristi į Tempelhof. Nusileidimo tako vienoj pusėj, prie kapinių, stovėjo 400 pėdų aukščio bravoro kaminais. Kitoj pusėj buvo keli blokai penkių ir septynių aukštų daugiabučių namų.

Tuoj buvo pareikalauta ir aukų. Liepos 25 d. dvimotoris amerikiečių lėktuvas, pakrautas miltais ir mielėm, atsitrėnkė kaip tik į tokį namą, vos trys blokai nuo Tempelhof. Žuvo du pilotai. Prieš tai, liepos 9 d., įvyko pirmoji oro tiltu avarija, kuomet lėktuvas nukrito netoli Wiesbaden. Žuvo trys amerikiečiai. Tai buvo tik pradžia, nes aukų buvo ir toliau.

Pavojų taip pat sukeldavo sovietų barbarizmas. Jie mėgdavo besileidžiančius pilotus apakinti stipriais prožektoriais, trukdyti radio susiekimą, paleisti raketas, apšaudyti iš priešlėktuvinės, ir ore „palydėti“ pavojingais sparnais-prie sparno skridimais. Per visą oro tiltą vien amerikiečiai buvo užregistravę 733 sunkius trukdymus. Sovietų tikslas buvo bet koku būdu pilotus išstumti iš 20 mylių siaurumo oro koridoriaus. Mat tada galėtų teisėtai amerikiečių ir anglų lėktuvus nu-

Etnografinis ansamblis iš Marijampolės rajono II pasaulio lietuvių dainų šventės folkloro dienoje „Uliokim, broliukai“ Sereikiškių parke, Vilniuje, liepos 7 d. Nuotr. Eltos

šauti. Laimei, to niekad neatitiko.

Liepos mėn. visą oro tiltą perėmė tvarkyti JAV aviacijos gen. maj. William H. Tunner. Jis buvo pagarsėjęs kaip tik oro tiltu „statytojas“, II pasaulinio karo metu sekmingai pervežęs milijonus tonų prekių per „Kuprą“ — iš Indijos per Himalajų kalnynus į Kiniją. Juo niekam neteko nusivilti. Bematant oro tiltas pradėjo „eiti, kaip laikrodinis“. Blokada išpusėjus, lėktuvai Berlyne nusileisdavo ir pakildavo kas tris minutes. Visas miestas dūžgedavo nuo jų variklių, bet berlyniečiams tai buvo tik graži muzika.

Rugpjūčio 7 d., kai visa Vokietijos lietuvių skautija stovyklavo III tautinėj stovykloj Mittenwalde, Alpių papėdėje, Berlyne buvo pasiektas rekordas: per vieną dieną 666 skrydžiais buvo atvežta 3,800 tonų prekių. (Didžiausias vienos dienos tonazas buvo pasiektas per 1949 m. Velykas, kuomet „Velykų kiškis“ per 1,398 skridimus nutupdė beveik 13,000 tonų).

Daugumas dar ir dabar mano, kad maistas sudarė didžiausią oro tiltu „vinių“ dalį. Toli gražu, ne. Maistas sudarė tik 30 procentų visų prekių. Daugiausia buvo siunčiama miltų ir riebalų. Beveik visas kitas maistas — džiovintas, kad galima būtų kuo daugiau į lėktuvą pakrauti: pieno ir kiaušinių milteliai, avižiniai dribsniai, džiovintos daržovės ir džiovinti vaisiai. Viename laiške apie pasirodė populiariausia blokados karikatūra: gandrais atnešami nutebūsiai jaunai porelei „džiovinta“ kudiškė, plokščia kaip liniuotė. Ir ant vystyklų prisegtas raštelis: „Pamirkyk vandenyje dvi valandas“.

Blokados metu daugiausia pagarsėjęs vyras buvo ne koks generolas, bet JAV aviacijos lt. Gail C. Haevorsen iš Utah valstijos. Jis pradėjo mėtyti iš lėktuvo Berlyno vaikams šokoladus, saldinius ir kramtomą gumą su parašiotukais, padarytais iš karinių nosinių. Bematant ant jo lovos kasdien atsiradavo krūva šokoladų ir kitų skanėstų, suneštų amerikiečių karių, o nosinaitės parašiotams pradėjo plaukti iš viso laisvo pasaulio. Net ir viena Paryžiaus gražuolė-modėliuotoja pasiūlė šešias šilkines nosinaites.

Padėkos laiški, adresuoti „šokoladų dėdei“ ar „šokoladų lakūnei“, Tempelhof, pradėjo eiti tūkstančiais. Bet buvo ir viena išimtis. Kartą lt. Halvorsen tyčia numetė kiek šokoladų vaikams sovietų sektoriuje. Maskva tuojau pasiuntė Washingtonui protesto notą, užmaurodama, lyg pasiūtusi meška: „Griežtai per-

spėjam tokių kapitalistinių provokacijų nekartoti“.

Daugiau kaip 50 procentų buvo skirta svarbiausiai Berlyno prekei — anglims. Tai buvo reikalinga elektros įrengimams, šildomųjų dujų pristatymui, vandentiekio reguliavimui, kanalizacijos veikimui, fabrikų darbams ir imonių šildymui. Privatiems butams anglių beveik nelikdavo.

Atėjus rudenii, berlyniečiai raudavo kelmus, rinkdavo šakas, ar net kapodavo baldus ir parketo grindis. Elektros užtekdavo tik keturiom valandom į parą. Tramvajai nusitodavo eiti 6 val. vak. Po visą miestą pasklidę „šildymo salės“, kurios leido didesniai žmonių skaičiui pabėgti nuo šalčio. Kinai būdavo sausakimšti, nes jie nors iš dalies buvo šildomi. Del atsargos, kai kuris berlyniecis po paltu dar pasikišdavo krosnyje gerai įkaitintą plytą.

Gruodžio mėn. Berlyną apgaubė tirštą rūkas, trukdydamas skridimus ir sukeldamas avarijas. Garsus Amerikos karių linksmintojas, Hollywood komedijantas Bob Hope Kalėdų metu kaip tik lankėsi Berlyne. Jis pastebėjo: „Aš esu mažes rūka, tirštą kaip sriubą. Bet jūsų sriuba čia net makaronų turi“.

Per visą blokadą berlyniečiai neparado savo tradicinio humoro. Juodos duonos riekelės, pakėptas ant mašinerijos tepti aliejaus, tuoj praminė „Stalino Lotletais“. Taip pat viens kitam sakdavo: „Mes laimingi, kad mus sovietai blokuoja. Tik pagalvok: kas būtų, jei mus amerikiečiai blokuotų ir mus aprūpinti turėtų sovietai?“. Ir visi gerė „gėlių kavą“ (Blumenkaffee), nes kava buvo tokia skysta, kad galėjai gėlytes puoduko dugne matyti.

Oro tiltas ėjo visu tempu. Atėjus 1949 m. pavasariui, vakariečiai jau pristatydavo berlyniečiams beveik 200,000

tonų į mėnesį. O balandžio 7 d. buvo pasiektas naujas greičio rekordas: vienas keturmotoris lėktuvas nuskrido į Berlyną ir atgal per 1 val. 57 minutes. Iškovimas irgi buvo rekordinis: truko vos 15 min. ir 30 sekundžių.

Pagaliau, po diplomatinių pasitarimų sovietai pasidavė — nuėmė blokadą gegužės 12 d. Bet oro tiltas tęsėsi iki rugsėjo 30 d. Blokados duomenys gan imponuojantys.

Amerikiečiai panaudojo 441 lėktuvą, įskaitant ir JAV laivyno aviacijos transportus. Britai — 147 karinius transportus ir 104 civilines aviacijos išnuomotas lėktuvus. Jie iš viso pristatė per 2.3 milijonų tonų prekių, 277,804 skrydžiais. Buvo suskaičiuota, kad tas prilygtų 124.4 milijonams mylių arba 133 skrydžiams į menulį — ten ir atgal.

Prie oro tiltu dirbo apie 75,000 žmonių, įskaitant ir 45,000 vokiečių darbininkų. Iš Amerikos pusės buvo: 12,000 aviacijos personalo; 2,000 armijos karių; ir 800 laivyno aviacijos personalo.

Oro tiltu kaina — apie 300 milijonus dolerių. Gyvybių kaina — 31 vyras vien tik iš amerikiečių pusės, įskaitant ir vieną Gynybos departamento civilį tarnautoją. Šiandien pirmos Berlyne avarijos vietovė yra paminklas oro tiltui pagerbti. Ant atminimų lentos surašytos visų žuvusių pavardės, ne tik amerikiečių, bet taip pat anglų ir vokiečių.

Oro tiltu vadovas, amerikiečių gen. maj. Tunner savo atsiminimuose yra rašęs: „Nepaisant kainos, oro tiltas atliko savo paskirtį ir vakarų Berlynas liko laisvas. Mes parodėm pasauliui, ką laisvos valstybės gali nuveikti“.

O anglų ministras pirmininkas Winston Churchill, prisimindamas oro tiltą, pasakė trumpai drūtai: „Amerika išgelbėjo pasaulį“.

Šią vasarą BALFo tarnauja Kastutė Venkutė aplankė Lietuvos kaimo gyventojus. Įdomu buvo matyti, kaip ūkininkai per žiemą kapčiuose išlaikytas bulves ruošia sodinimui. Visur BALFo darbuotoja girdejo padėką ir gražius atsiliepimus apie BALFą bei jo atsiunčiamą paramą.

CLASSIFIED GUIDE

VAIRŲS

ELEKTROS [VEDIMAI - PATAISYMAI]
Turiu Čikagos miesto leidimą. Dirbu užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.
773-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

AUTOMOBILŲ, NAMŲ, SVEIKATOS, IR GYVYBĖS DRAUDIMAS.
Agentas Frank Zapalis ir Of. Mgr. Aukstė S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPALIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. (708) 424-8854
(773) 681-8854

STASY'S CONSTRUCTION
Stalios darbai, rūsiai, vonių ir virtuvų įrengimas; priestatai; keramikos plytelės; "sidings", "soffits", "deckas", "gutters", plokštės ir "shingle" stogai; cementas, dažymas. Turiu darbo draudimą.
S. Benetis, tel. 630-241-1912.

IEŲKOME sąžiningos auklės prižiūrėti mažą vaiką penkis dienas savaitėje mūsų namuose, Downers Grove, IL. Turi turėti mašiną. Skambinti: 630-515-9803.

FOR RENT
1 & 2 bedrm. Heated, newly decorated Golf view apartments. Available now!
Call: tel. 1-708-448-1022 or 1-773-737-6538.

DRUGS
773-585-9500

NEKILNOJAMO TURTO

GREIT PARDUODA

RE/MAX REALTORS
(773) 586-8969
(708) 425-7180

RIMAS LSTANKUS

- Greitas ir sąžiningas pataravimas
- Nuosavybių įkainavimas veltui
- Perkame ir parduodame namus
- Pėnininkame nuolaida

SIUNTIŲ PERSIUNTIMAS IR PRISTATYMAS Į NAMUS
SIUNCIAME AIR CARGO IR LAIVU

Pilnų parakultūras, amerikietiški maisto kompiškai per 2 sav.

800 775 7343 • 773 133 7976
888 675 2128 • 214 181 0011
914 298 5133 • 813 367 0003
112 381 6281 • 716 223 2617

Needed caring help for an elderly man and household duties in beautiful, loving home outside Philadelphia.
Call 610-388-2364

TARP MŪSU KALBANT

ŠILUMA KAULŲ NELAUŽO

Tikriausiai Lietuvoje dar nėra pamiršta patarlė: „Šiluma kaulų nelaužo“. Šiuose žodžiuose pirmą kartą išgirdau vaikystėje, ne visiškai savo noru patekęs į svaigiančių karščių persunktą kaimo pirtį. Taipgi žmonės tokiais žodžiais lyg ir pasiteisindavo, vilkėdami ilgus, šalčio nepraleiziamais kailiniais. Vis tik negalima sakyti, kad lietuviai būtų dideli šilumos mėgėjai.

Mūsų gyvenamajame krašte, kuomet šiluma pakyla iki maždaug 80 Farenheito laipsnių, dauguma pradeda gaivintis elektriniais vėsintuvais ir vadinamaisiais „Air Conditioning“ aparatais. Dabar Lietuvoje pastarosios priemonės pavadinimas yra „sultietvinatas“ ir pavadintas oro kondicionieriumi. Lietuvoje, palyginti su Amerika, yra apskritai vėsėnis oras. Taipgi ten yra mažiau drėgmės, todėl Lietuvoje mechanizuotas oro vėsinimas nelabai reikalingas.

„Air Conditioning“ ne taip jau senas išradimas. Anksčiau žmonės, norėdami atvėsti, vaziuodavo prie vandens. Prieš keletą dešimtmečių Čikagoje ir kituose JAV miestuose, saulei stipriau užkaitinus, tūkstančiai žmonių užplūdavo pajūrio arba ežerų ir upių pakrantes. Daugelis miestiečių net naktimis tysodavo arti vandens.

Senovės graikai ir romėnai gyvenamųjų namų rūsiose laikydavo ledą, o atviruose languose ir tarpduriuose iškabindavo šlapias paklodes. Gerokai vėliau Amerikoje ir Europoje buvo naudojamos tam tikros mašinos, kurios pūsdavo į kambarius ledu atšaldytą orą. 1907 m. amerikietis Willis Carrier išrado naują priemonę, „Air Conditioning“. Ši priemonė ne tik vėšina, bet ir mažina drėgmę. Naujoji vėsinimo priemonė, debiutavusi kino teatruose, netrukus išpopuliarėjo. Daugelis pokarinių ateivių tikriausiai prisimena prie teatrų, užėgų ir parduotuvų iškabintus užrašus, skelbiančius vėsinamą orą. Pasibaigus An-

Petras Petrulis

• Stiprių žmonių esame reikalingi, nes stovime prieš didelį uždavinį — nesunykinti trąša svetimuosiuose, o išsikleisti pasaulyje Lietuvos žiedu, kuriant dvasinės erdvės Lietuvą.

Dr. Juozas Girnius

• Te kiekvienas žmogus pagiria tiltą, kuriuo pereina.

Anglų patarlė

**JAV LB Ekonominių Reikalų Taryba
Informacijos skyrius**

Vytenis Rasutis, 8211 W-90th St Hickory Hills, IL 60457

**„GRAŽTUS“ NUPIRKO
JOS INŽINIERIAI**

Vilniaus „Gražtų“ ilgai nepavyko parduoti už užsienio valiutą, dar porą metų truko jų privatizavimas už litus. Pagaliau įmonė nupirko dabartinis „Gražtų“ vadovas Steponas Bytautas su grupe bendrašalių. 60 proc. įmonės akcijų naujieji savininkai nupirko už 2 mln. litų, be to, jiems teks sumokėti 3,5 mln. litų įmonės skolų.

„Lietuvos rytui“ S. Bytautas sakė, jog pirkinyje labai rizikingas. Kita vertus, kai prieš pusantros metų jis pradėjo vadovauti „Gražtams“, skola buvo dvigubai didesnė — 7 mln. litų. Pasak įmonės vadovo, o dabar ir savininko, pernai įmonė turėjo nemažai užsakymų, o šiomet jų stinga. „Krizė Pietryčių Azijoje tiesiogiai atsiliepė mums. Teko nutraukti sutartis su Taivanu ir Pietų Korėja. Vakarų Europoje gražtiai tiesiog užvertė Kinija ir Rusija“, — sakė S. Bytautas.

Per kiek laiko įmonė suklestės ir pradės gauti pelną vadovas nesiryžta prognozuoti, tačiau mano, kad iš esmės padėtis turėtų pasikeisti per 2-3 metus. Pasak jo, galbūt pavyks susitarti su partneriais JAV padidinti gražtų eksporto apimtį, yra ir kitų planų.

PALMIROS JUOSTOS

„50 metų audžiui tautines juostas, atrodo, nieko kito daugiau ir nebemoku“, — kalbėjo garsi tautodailininkė, lietuviškųjų juostų kūrėja Palmira Damijonaitienė, surengusi verbų ir juostų labdaros vakarą Vilniaus rotušėje.

Deja, tautinių juostų paklausa ir jų kūrybos verslas Lietuvoje blėsta. Pasak Palmiros, rašo „Aikštė“, juostoms buvo pražištingi tie laikai, kai jos buvo audžiamos „Dovanėje“, „Kaspine“ ir kitose įmonėse serijiniu būdu.

„Aš laiminga, kad pagaliau bankrutavo „Dovanos“ įmonė ir sulūžo staklės, vieni metu audusios po 5 juostas... Turiu juostų kolekciją, skirtą V. Landsbergiui. Visos su tais pačiais ažuolu lapais, tik skirtos kitai progai — Vilkiškių 300 metų jubiliejui, tai dovanų nuo olimpinio komiteto. Serijinės, pramoninės juostos nešildo. Jose nėra dvasios, nėra rankų šilumos“, — sakė Damijonaitienė.

Sėkmės ir prasižėmimo metai Palmirai Damijonaitienei liko 1974-ieji, kai viskas antra-

sis Vilniaus parodų rūmų aukštus buvo nukabinėtas jos juostomis. Po to buvo dar daug personalinių parodų Varšuvoje, Berlyne, Sierra Leone, Los Angeles, Toronte ir Vilniuje. Nauja populiarumo banga plūstelėjo pirmaisiais Lietuvos nepriklausomybės metais. Palmiros juostos iškeičio pas Ronald Reagan ir John Major, Helmut Kohl ir Margaret Thatcher, Danijos karalienę Margaretę II, prez. Jimmy Carter, Lozoraitį... 4 juostas išsivežė šventasis Tėvas. Gal tik prez. Clinton lig šiol lietuviška juosta neperrištas. Ir dabartinis mūsų prezidentas Valdas Adamkus. Gal 100 prezidentavimo dienų proga? Bet kol kas audėjai niekas apie tai nėra užsiminęs.

Palmiros juostomis aprišti ir garsiausi komunistai — pradėdant Leonidu Brežnevu ir baigiant Michail Gorbaciovu, — rašo „Aikštė“ apie dailiuosius amatus Lietuvoje.

**RUSAI NORI
KONTROLIUOTI**

Kovo 17 d. Vilniuje viešėjęs Rusijos įmonės „LUKOil“ prezidentas Vagitas Alekperovas teigė, kad jį domina tik kontrolinis Lietuvos naftos komplekso akcijų paketas, o Lietuva to pasiūlyti nenori. Todėl „LUKOil“ tiesiogiai privatizavime nedalyvaus ir savo interesus patikės investicinei įmonei „NIKOil“, kurią gali tenkinti siūlomi 33 proc. akcijų, rašo „Verslo žinios“.

Įmonės prezidentas, vienas turtingiausių Rusijos žmonių, teigė laiką apgalvotą ir išmintingą Lietuvos įstatymą, pagal kurį Rytų ir Vakarų investuotojams kurį laiką negalės būti parduota daugiau kaip 33 proc. šalies naftos komplekso įmonių akcijų. Vagitas Alekperovas po susitikimo su premjeru Gedimynu Vagnoriumi ir ūkio ministru Vincu Babiliumi sakė: „Mane nudžiugino premjero ir ūkio ministro, kurie mano, jog naftos komplekso įmonės bus privatizuotos jau šiemet, optimizmas“. Jis kartu pažymėjo, kad „LUKOil“ yra įmonė, per kurią Mazeikių gamykla gaus daugiausia žaliavos, o antrinė įmonė „LUKOil Baltija“ Lietuvoje valdo antrą pagal dydį degalinių tinklą. Dėl to Lietuvoje pretenzijų niekas nereiškia, todėl tikėtis, kad siūlomas akcijų paketas teks mums atstovaujanciam investicinei kompanijai“, — sakė V. Alekperovas.

**PROGNOZUOJA MĖSOS
KAINŲ ŠUOLĮ**

Higienistų sprendimu, Vilniaus turgavietėse, kuriose nėra šaldymo įrenginių, nuo gegužės 15 d. bus draudžiama prekiauti pieno ir mėsos produktais kaip rašo „Sostinė“. Ūkininkai perspėja, kad, jeigu bus priversti pirkti šaldymo vitrinas, kils mėsos ir pieno produktų kainos, o dalis kaimo gyventojų liks be darbo ar pajamų.

Kalvarijų turguje mėsos pardavėja Zofija, atvykusi net iš Molėtų rajono, sakė mananti, kad tai neteisingas sprendimas. „Mes kasdien prekiaujame tik šviežia produkcija. Be to, dirbame tik iki pietų, o kai karšta — dar trumpiau. Mėsą parduoti atsinešame iš kamero, o ant prekystalių ji ilgai neguli“.

Kalvarijų turgaus administratorė Nijolė Drabavičienė sakė irgi nesuprantanti tokio sprendimo. Pasak jos, pernai buvo karšta, bet problemų dėl šaldytuvų neturėjome. Žmonės prekiaavo nuo 7 iki 11 valandos ryte, kai dar būdavo vėsu“.

Turgaus mėsos ir pieno pavilijonų rūsiuose yra įrengtos šaldymo kameros, tačiau turgaus administracija yra priversta laikytis nurodymų įsirengti šaldymo vitrinas. Jau tariamasi su kai kuriomis firmomis dėl tokių vitrinų įrengimo. Taip pat tariamasi ir dėl šaldymo įtaisų įrengimo betoniniuose prekybos staluose. Rima Jakutyte

**„VIRTUVĖS PASAULIS“
KVICIJA PIRKĖJUS**

Liepos 9 Vilniuje atidarytas daugiau kaip tūkstančių kvadratinė metrų prekybos ploto bendrovė „Vokė III“ ir „Kotryna“ prekybos centras. Į jo statybą ir įrengimą „Vokė III“ investavo devynys, o „Kotryna“ — du milijonus litų. Pirmajam Lietuvoje speciali-

zuotam virtuvės baldų, įrangos ir reikmenų prekybos centrui „Virtuvės pasaulis“ „Vokės III“ direktorius Genadijus Chaleckis prognozuoja dviejų milijonų litų mėnesio apyvartą. „Virtuvės pasauliui“ priklausys 800 kvadratinė metrų prekybos plotas. Pirkėjai galės išsigyti ne tik virtuvės baldų komplektų, bet ir įvairių buitinių prietaisų bei virtuvės reikmenų.

„Kotryna“, prekiaujanti vaikikiškais prekėmis, turi 210 kvadratinė metrų prekybos plotą. Be kitų prekių, šioje parduotuvėje bus pristatomos ir žinomų užsienio firmų vaikikiškų drabužių kolekcijos. „Virtuvės pasaulyje“ dirbs šešiasdešimt, o „Kotrynoje“ — dešimt žmonių. (Elta)

**VILNIUJE ATIDARYTAS
„SONY“ CENTRAS**

Gegužės 28 d. Lietuvos sostinėje įkurtas „Sony“ centras, vienas geriausių elektronikos prekių salonų visoje Europoje. Į atidarymą atėjo Prezidentūros, Seimo, Japonijos ambasados atstovai, verslininkai.

„Sony“ centre pristatomi praėjusių ir šių metų išradimai, tarp jų — pirmasis pasaulyje skaitmeninis fotoapa-

ratas „Digital Mavica“, įrašantis vaizdą į standartinį kompiuterio diskelį, skaitmeniniai videodiskai, įvairi informacijos ir telekomunikacijų aparatūra.

„Sony“ centrą Vilniuje atidarė bendrovė „Ogmios pulsas“ — viena iš stambiausių buitinių technikos importuotojų ir platintojų šalyje, turinti jau tris specializuotus prekybos salonus sostinėje, taip pat buitinių technikos parduotuves Vilniuje, Kaune, Šiauliuose ir Panevėžyje.

„Sony“ padalinio Šiaurės valstybėse vadovas sakė, kad bendrovė ketina Baltijos valstybėse suaktyvinti prekybą, todėl kurs specialų filialą, kurio centras bus Rygoje. Jouko Paananen teigė, kad „Sony“ pozicijos Lietuvoje stiprios, ir tai nemažas „Ogmios pulso“ bendrovės nuopelnas.

Praėjusieji metai „Sony“ bendrovei buvo vieni iš sėkmingiausių. Jos prekybos apimtys pasaulyje viršijo 51 milijardą JAV dolerių, grynasis pelnas sudarė apie 1,7 mlrd. dolerių. Prekyba išaugo ne mažiau kaip 19 proc.

Nuo 1993 metų UAB „Ogmios pulsas“ yra pirmasis „Sony Overseas S.A.“ (nuo pernai spalio — „Sony Nordic“) atstovas Lietuvoje. (Elta)

**A.†A.
JONUI VITUI**

mirus, nuoširdžią užuojautą reiškiamė žmonai p. GRAŽINAI VITIENEI, sūnui ROBERTUI, Lituanistikos Tyrimo ir Studijų centro vykdomajam vicepirmininkui su šeima ir dukrai ALIDAI, bei visiems artimiesiems.

Lituanistikos Tyrimo ir Studijų centro darbuotojai

**A.†A.
KAZIMIERUI SEKMAKUI**

mirus, žmoną BIRUTĘ, dukrą RITĄ, sūnų VIKTORĄ su šeimomis ir visus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame.

Birutė, Eleuterijus ir Leda Žilinskai

**A.†A.
BIRUTEI SABALIENEI**

mirus, vyrui PRANUI, dukroms KRISTINAI ir ALDONAI su šeima bei kitiems giminėms ir artimiesiems reiškiamė gilią užuojautą.

Union Pier lietuvių draugija

**A.†A.
JONUI VITUI**

mirus, nuoširdžią užuojautą reiškiamė žmonai GRAŽINAI, sūnui dr. ROBERTUI su šeima, dukrai ALIDAI bei kitiems giminėms.

Dr. Ramunė ir prof. dr. Jonas Račkauskai

**A.†A.
MAGDALENA LIGMALIENĖ
ORENAITĖ**

Gyveno Čikagoje, IL. Mirė 1998 m. liepos 28 d., sulaukusi 97 metų. Gimė Lietuvoje, Marijampolės apskrityje. Amerikoje išgyveno 46 metus.

Nuliūdę liko dukterys: Anna Bowers, Marytė Caruso, zentas Peter; anukės: Regina Marcy, vyras Pat, Joana Baker, vyras Ricky; proanukai: Katarina ir Dante. Taip pat seserų vaikai Lietuvoje.

Velionė pašarvota liepos 30 d., ketvirtadienį nuo 2 iki 9 v.v. ryto Delcamo laidojimo namuose, 470 W. 26 St.

Laidotuvės įvyks liepos 31 d., penktadienį. Iš laidojimo namų 9 val. ryto velionė bus atlydėta į St. Lucia bažnyčią, 3022 S. Wells St., kurioje 9:30 val. ryto bus aukojamos šv. Mišios už jos sielą. Po Mišių velionė bus palaidota St. Joseph kapinėse (Cumberland ir Belmont).

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: dukterys, anukės, proanukai ir kiti giminės

Laidotuvių direkt. Delcamo Funeral Home, tel. 1-312-842-8681.

**A.†A.
MICHAEL POTACZEK**

Pranešame, kad š.m. liepos 23 d. staigiai mirė Michael Potaczek, sulaukęs 61 metų.

Gyveno Čikagoje, IL.

Nuliūdę liko vaikai: Mary, vyras Linas, Tom, žmona Angela ir Joseph.

Po šv. Mišių už jo sielą St. James bažnyčioje, velionis buvo palaidotas liepos 28 d. Maryhill kapinėse, Čikagoje.

Nuliūdę vaikai ir kiti artimieji.

**A.†A.
JANINA ŽYGIENĖ
JAROŠŪNAITĖ**

Gyveno North Riverside, IL. Iškelavo Amžinybėn 1998 m. liepos 28 d., sulaukusi 74 metų.

Gimė Lietuvoje, Kaune. Amerikoje išgyveno 49 metus.

Nuliūdę liko: sūnus Vytenis, marti Dalia, sūnus Arvydas, anūka: Aras, Aida ir Kovas, bei kiti artimieji JAV ir Lietuvoje.

Prisikėlimo vilties šv. Mišios ir atsisveikinimas įvyks šeštadienį, rugpjūčio 1 d., 9:30 val. ryto, Mater Christi bažnyčioje, 2401 So. 10th Ave. North Riverside, IL.

Velionės palaikai bus laidojami Lietuvoje.

Nuoširdžiai kviečiame artimuosius, draugus ir pažįstamus dalyvauti šv. Mišiose ir atsisveikinime, bei prisiminti Janinos Žygienės sielą maldoje. Prašome jos prisiminimui aukoti Lietuvos Našlaičių globos komitetui bei kitoms pastoracinės veiklos ir humanitarinės pagalbos institucijoms, kuriomis puoselejamas Lietuvos atgimimas.

Nuliūdę: sūnūs, marti ir anūka.

**A.†A.
PETRUI ČYVUI**

Lietuvoje mirus, broliui kun. dr. MATUI ČYVUI, seseriai KOTRYNAI, gyv. Lietuvoje, ir visiems giminėms bei artimiesiems reiškiamė nuoširdžią užuojautą.

Adelaida Balbatienė Eugenija Treimaniene
Kleofa Gaižauskienė Prima Vaškienė
Janina Jarašienė Stasė ir Bronius Vaškėliai
Eleną Purtilienė Stasys ir Sofija Vaškėliai
Ona Šiaudikienė

**A.†A.
JONUI VITUI**

mirus, žmoną GRAŽINĄ, sūnų dr. ROBERTĄ VITĄ, ilgametį PLI lektorių ir bibliotekos vedėją, su šeima, dukrą ALIDĄ ir kitus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir kartu netekties skausmu dalinamės.

Pedagoginis Lituanistikos Institutas

**A.†A.
JONUI VITUI**

mirus, nuoširdžiai užjaučiame netekties valandoje p. GRAŽINĄ VITIENĘ, sūnų ROBERTĄ su šeima, dukrą ALIDĄ ir visus artimuosius.

Skirmantė ir Tomas Miglinai

Gražūs virtuvės baldai, tik vargiai juos gali išsigyti eilinis Lietuvos gyventojas... Vilniuje liepos pradžioje atidarytas firmų „Vokė III“ ir „Kotryna“ prekybos centras. Nuotr. Eltos

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Rašytojas Paulius Jurkus iš New Yorko specialiai atvyksta į Čikagą ir rugsėjo 19 d. dalyvaus dr. Antano Lipskio naujos poezijos knygos suktuvėse bei meno parodos atidaryme Lietuvių dailės muziejuje, Lemonte.

„Draugo“ administratorius Valentinas Krumpelis prašo, jeigu kas turi ir gali pasidalinti gražių spalvotų nuotraukų ar paveikslų, tinka dantių papuoštų kitų metų „Draugo“ kalendorių, atsivežti į vasaros šventę sekmadienį, rugpjūčio 2 d. Būtume labai dėkingi.

„Saulutės“, Lietuvos vaikų globos būrelis, susirinkimas šaukiamas ketvirtadienį, liepos 30 d., 7 val. v., Pasaulio lietuvių centro konferencijų kambaryje. Narės ir visi priėjusieji prašomi atvykti.

Lithuania Mercy Lift metinis pokylis įvyks rugsėjo 12 d., 6:30 val. po pietų, Čikagos Kultūros centro rūmuose. Šie rūmai yra Čikagos miesto pasididžiavimas ir istorinė vieta. Juos, kaip ir Čikagos Mėno institutą, suprojektavo architektas Shepley, Rutom ir Coolidge, tuo laiku dirbė Bostono firmoje.

Rimų klasikinis stilius buvo įkvėptas 1893 m. Čikagoje vykusios Pasaulinės Kolombijos parodos.

Jų statyba buvo baigta 1897 m., sumokant tuo metu neįtikėtiną dviejų milijonų dolerių kainą. Pastatas turi 3-jų pedų storumo sienas ir 104 pedų aukščio. Vidų puošia puikūs ornamentai, nes Čikagos meras ir seniūnai galvojo, kad gražios formos ir spalvos nebūtinai tinka puošti tik turuolių namams, bet turi priklausyti ir daugeliui.

Tam atlikti buvo vartojamas importuotas marmuras, kieto medžio lentos, spalvotas stiklas, blizgantis varis, įvairių spalvų akmenys ir net austrių kiautelių perlinės sienelės. Geriausiai išsilaikė marmuras ir mozaikos, kuriomis jau visą šimtmetį džiaugėsi čikagiečiai bei jų svečiai.

Čikagos Kultūros centras yra prie Michigan Ave, tarp Washington ir Randolph gatvių. Visi kviečiami atvykti ir tikrai kultūringoje aplinkoje praleisti vakarą „Kryžkelė '98“ pokilyje. Vietas užsakyti galima telefonu: 708-442-8297 vakarais arba 630-257-6777; studentams bus nuolaidai.

Pokylis pelnas skiriamas kovai su džiava Lietuvoje.

Amerikos Lietuvių TV praneša savo žiūrovams, kad praėjusio šeštadienio laida nepasirodė ne dėl jų kaltės. Kaip WFBT stoties viceprezidentas Peter Zomaya praneša, šiuo metu tvarkomas stoties siųstuvai, bet iki ketvirtadienio turėtų būti sutaisyta ir programos bus transliuojamos įprasta tvarka. Šį ketvirtadienį, liepos 30 d., 7 val. vak., matysime įdomias žinias iš Lietuvos, skambės muzika, bus kitų įvairių, o šeštadienį, rugpjūčio 1 d., laida bus pakartota 7 val. ryte, kaip paprastai. Kviečiame atsisiųsti TV 23 kanalą ir pasižiūrėti.

Algimanto Barnišio muziką ir dainavimą visi pažįstame: jis ir operoje puikiai atspindi, ir „Seklyčioje“ vyresniems džiaugsmo šypsenai iššaukia, ir puotoje priverčia visus kojas pamiklinti smagio muzikos sukuriuose. Tas pats, visų mėgstamas, A. Barnišis linksmis svečius „Draugo“ vasaros šventėje rugpjūčio 2 d., jau šį sekmadienį, t. m. marionų sode Čikagoje. Visus kviečiame atvykti ir pasilinksinti kartu.

Dovanų ir dovanėlių — gražių gražiausių — atnešė į „Draugo“ administraciją Karolina ir Kostas Bružai, Marija Kapačinskienė, Agota Šuopy, Emilija ir Augustas Pretkeliai, Emilija Valantienė, Markauskienė, Aldona Zailskaitė, Roma Kuprienė. Visiems labai dėkojame ir kviečiame savo laimę išmėginti šį sekmadienį, rugpjūčio 2 d., „Draugo“ vasaros šventėje.

Cicerietis Kostas Dockus su savo giminaitė Vaida Dočkaite šią vasarą Vilniuje. Pasaulio lietuvių dainų šventės metu. Nuotr. Ed. Šulaičio.

VASAROS MELODIJŲ PYNĖ

Lietuvoje, o taip pat ir mūsų gyvenamajame mieste, vasaros metu rengiami ne tik koncertai, bet ir festivaliai. Mes gi vasaros metu dažniausiai susilaikome nuo koncertų rengimo, tačiau šį ketvirtadienį ir ateinančią sekmadienį bus padaryta išimtis. Minėtomis dienomis Čikagoje ir Lemonte koncertuos sol. Judita Leitaitė, akopanuojuojant pianistei Sonatai Deveikytei-Zubovienei.

Sol. J. Leitaitė neseniai sėkmingai atliko koncertą aukšto lygio Newport muzikos festivalyje. Kaip žinia, 1996 m. šiame festivalyje dalyvavo Paryžiuje gyvenanti garsioji pianistė Mūza Rubackytė. Sol. L. Leitaitė, mezosopranas, yra pasauliui pagarsėjusi dainininkė. Stokholmo „Svenska Dagbladet“ buvo taip parašyta: „Tikra koncerto sensacija buvo J. Leitaitė — fantastiška dainininkė, kurios ne tik nepaprastai gražus ir išlavinatas balsas, bet ir labai įtaigus atlikimas“.

Visi maloniai kviečiami dalyvauti Amerikos lietuvių radijo rengiamuose „Vasaros melodijų pynės“ koncertuose, kurie bus liepos 30 d., ketvirtadienį, 7:30 v.v. Čikagoje, Jaunimo centre, ir rugpjūčio 2 d., sekmadienį, 1 v. p. p. Lemonte, Pasaulio lietuvių centre, Dailės muziejaus patalpose. Patalpos vesinamos.

ptr.

„Draugas“ nuoširdžiai dėkingas dr. Jonui Adomavičiui už vertingas dovanas sekmadienį, rugpjūčio 2 d., vasaros šventei. Jas galės laimėti atsilankę svečiai.

SKELBIMAI

ADVOKATAS GINTARAS P. ČEPĖNAS
6436 S. Pulaski Rd., Chicago, IL 60629
(1/2 bl. į šiaurę nuo Balzako muziejaus)
Tel. 773-582-4500
14325 S. Bell Rd., Lockport, IL 60441
Tel. 708-301-4866
Valandos pagal susitarimą

Advokatas Jonas Gibaitis
Civilinės ir kriminalinės bylos
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60639
Tel. 773-776-8700
Toll free 24 hr. 888-776-6742
Darbo val. nuo 9 v.r. iki 7 v.v.
Šeštadi. 9 v.r. iki 1 v.p.p.

ADVOKATAS Vytenis Lietuvninkas
4538 W. 63th Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo“)
Tel. 773-884-0100
Valandos pagal susitarimą

• Pinigai, siuntiniai, baldai, automobiliai. **TRANSPAK**, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629. Tel. 1-773-838-1050. (sk.)

• A.a. Kazio Sekmako atminimui artimieji paaukojo \$620 Lithuanian Mercy Lift. Nuoširdžiai dėkojame aukotojams: J. Ryan, M. ir V. Petrošiams, V. ir A. Lauraičiams, D. ir B. Groeper, E. Pakštienei, H. Bagdonienei, F. Tarulienei, J. Linkus, A. ir P. Mažeikams, P. Šošienė, L. ir J. Žvyniams, J. ir J. Mockaičiams, Rejerių šeimai, E. Putna, ir E. Rucoba. Reikiame gilią užuojautą poniai Birutei Sekmakienei ir šeimai. (sk.)

• Parduodame lėktuvo bilietus į Lietuvą ir kitus pasaulio kraštus geriausiomis kainomis. Skambinkite First Class Travel, tel. 847-392-6320. (sk.)

• Lemonte **TRANSPAK** įstaigos naujos darbo val., šeštadi. 9-1 v.p.p., sekmadi. 9-1 v.p.p. Tel. 1-630-257-0497. (sk.)

• Vaizdajuostės iš Lietuvos perrašome į amerikietiška sistemą ir atvirščiai. Puiki kokybė, kaina tik \$20. Amerikos Lietuvių televizija, tel. 708-839-8922. (sk.)

• Ieškomas Jonas Liubinskis, sūnus Juozo, iš Šil-

Tėvynės ZVAIGŽDUTĖ

Isteigta Lietuvių Mokytojų Sąjungos Čikagos skyriaus

Redaguoja J. Plačas. Medžiagą siųsti: 3206 W. 65th Place, Chicago, IL

Vaikai prie upelio. Piešė dail. S. Valiuvienė

MANO TĖVYNĖ

Aš myliu tėvynę, Savo žemę šventą, Mano čia gimtinę, Čia man augti lemta.

Širdys meile dega Mūsų tėviškėlei, Ji visus mus glaudžia Tarsi motinėlei.

Gera man čia augti, Čia matyti dangų Ir mylėti savo Lietuvą brangią.

Veronika Makarevič, Dieviškių vidurinės mokyklos 7 kl. mokinė

PREZIDENTO ATSIŠVEIKINIMAS SU JAUNIMU (Pabaiga)

Kai rusai-komunistai užpuolė ir pagrobė Lietuvą, daugelis iš jūsų senelių ir net tėvelių, jų tarpe ir Valdas Adamkus, pasitraukė iš Lietuvos ir buvo priimti apsigyvenimui Amerikoje.

Dauguma karo pabėgėlių tikėjosi, kad su Amerikos pagalba Lietuva greitai vėl atgaus laisvę ir visi galės sugrįžti į savus namus.

Gyvendami kituose kraštuose, belaukdami laisvės atgavimo, neužmiršo, kad jie yra lietuviai ir yra išsipareigoję padėti Lietuvai. Buti geru lietuviu neužteko įvertinti ir didžiulius savo lietuviška kilme ir kultūra. Jie jautė didelę pareigą visa tai perduoti jauniems.

Valdas Adamkus, pamėgęs sportą, įkūrė ir auklėjo Čikagos lietuvišką jaunimą „Lituaticos“ sporto klube.

Baigęs mokslus ir pradėjęs dirbti labai svarbų darbą, kaip Amerikos valdžios pareigūnas, jis surado progą nuvykti į Lietuvą ir jai tiesiogiai padėti.

Yra posakis, kad už kiekvieno žymaus vyro, yra labai ypatinga žmona, kuri yra ne tik jo patarėja, bet ir jo stipriausias ramstis.

Dėkojame Jums, pone prezidente ir ponai, kad nebijote atsisakyti visa tai, kas jums yra artima: namų, draugų ir visokių patogumų.

Meldžiame, kad Dievas Jums duotų geros sveikatos, ištvermės ir gilios išminties, tarnaujant tėvynės labui.

Mes, lietuviškų mokyklų mokytojai, mokiniai ir jų tėveliai, esame pasiryžę tęsti savo pareigą, auklėti sąmoningus ir Lietuvai naudingus sūnus ir dukras.

Stengsimės sekti ponų Adamkų pavyzdžiu, budėti už Lietuvos laisvę ir jos gyventojų gerbūvi.

Taip baigė savo kalbą Marjūtė Utz. Mokiniai įteikė prezidentui dovanų prisiminimui ir gražiai iš salės jį išlydėjo.

Laura Dainytė Čikagos lit. pedagoginio instituto studentė.

TURIME MYLĖTI LIETUVĄ

Vyko karas, kuris vadinas Didžioju arba I pasauliniu karu. Vokiečiai užėmė ir taip jau ne laisvą nuo 1795 metų Lietuvą. Jie atimdavo iš žmonių gyvulius, maisto produktus, imė didelius mokesčius, įvedė prievoles. Iki to laiko valdė rusai dingo, priversdami kartu su jais pasitraukti į Rusijos gilumą nemažai lietuvių.

Karas labai nuvargino ir nuskurdino žmones. Tačiau tie sunkumai nepalaužė Lietuvos patriotų, nenorinčių taikytis su okupacine valdžia, sieviančių laisvės savo Tėvynei. Ir štai 20 Lietuvos šviesuolių — Lietuvos Tarybos narių 1918 metų vasario mėn. 16 dieną Vilniuje pasirašė Nepriklausomybės aktą, paspaudė, kad Lietuva yra nepriklausoma, savarankiška demokratine valstybė. Tas aktas vainikavo daugelio metų troškimą atkurti savo valstybę.

Tačiau laisvę reikėjo apginti. Tai pareikalavo daug aukų. Daug lietuvių žuvo už Tėvynę kovose su priešu, labai nenorėjusiu, kad Lietuva būtų laisva.

Vasario 16 dieną aš, kaip ir daugelis lietuvių, prisimenu, mintyse pagerbiu visus žuvusius už mūsų Tėvynės laisvę. Juk mes be jų pasiaukojimo kovos šiandien nežinome.

tume, kas yra laisvė. Suprantu, kad ir mes, dar vaikai, turime mylėti Lietuvą.

Neringa Makselytė, 3 klasės mokinė. Utena-Lietuva

VALIO ATOSTOGOS

Vasarą aš vaziuosiu prie Chesapeake įlankos. Gyvensiu mažame name. Aš jau pradėjau pakuotis. Plauksime laivu. Aš manau, kad man ten patiks.

Nida Vidutyte 2 sk. mokinė

Man patinka vasara, nes mokykloje nėra pamokų ir yra karšta.

Viltis Meilutė, 2 sk. mokinė.

Aš vaziuosiu į Disney World šią vasarą. Mano sesutėms ir man bus smagu. Aš būsiu labai gera.

Katarina Slavikaitė, 2 sk. mokinė

Kovo mėn. 30 d., aš keliavau į beisbolo kvalifikavimosi patikrinimus. Ten aš susitikau su savo dviem draugais. Vieno mano draugo tėvas yra treneris, Mums reikėjo pagauti keturis sviedinius ir tris kartus su lazda pamušti. Man gerai pasisekė, tik nepagavau vieno sviedinio. Kitą dieną mano draugas pasakė, kad aš esu jo komandoje, bet mano kitas draugas nepateko į mūsų komandą. Man buvo liūdna, kad jis nepateko, bet nors tiek gerai, kad bent vienas bus.

Vytas Bradūnas, Visi Baltimorės Karaliaus Mindaugo lit. m-los mokiniai („Mūsų Metai“)

VASARA

Man patinka vasara, nes yra šilta. Vasarą aš stovyklavau. Kiekvieną antradienį ėjau į baseiną maudytis. Philadelphiaje yra labai karšta ne tik man, bet ir tėteli. Aš vieną vasarą ėjau į skaitymo mokyklą ir išmokau angliškai skaityti. Vasarą aš dažnai važinėju su riedlente.

Matas Bagušinskas

ATOSTOGOS ČIKAGOJE

Čikagoje gyvena mano tėvelio šeima. Toje šeimoje yra mano motiutė, senelis, penki dėdės ir viena teta. Du kartus per metus skrendu lėktuvu, kad aplankyčiau tą šeimą. Laikas praleistas Čikagoje yra smagus ir greitai prabėga. Dabar aš turiu daug pusbrolių ir pussesrių. Dabar laukiu šios vasaros kelionės.

Kristina Silūnaitė Abu Philadelphiajos Vinco Krėvės lit. m-los mokiniai („Audra“)

ERELIS IR VARNA

Nė vienas prieš galingus nešijaus saugus, o jei dar piktas patarėjas atsiras, prieš smurtą ir niekšybę niekas neatlaikys. Į padangę erelis šovė (pakilo) nešinas vėžliu, kurio, kietas šarvais apsaugoto, išeitė jis niekaip negalėjo, kad ir labai stengėsi. Tada atakridavo varna ir pasakė jam: „Puičiausią grobį tu naguos laikai, bet jeigu neparodysiu, kaip reikia veikti, be reikalo tik vargai čia su ta našta“. Ereliai

pažadėjus atsilyginti, varnpatarė: „Tegul pakyla jis lig patį zvaigždžių — ir vėžlį ir nagų paleidžia — į uolas Sudaš jo šarvas, o vėžliu paukščiui klius. Kaip varnpatarė, taip tas ir pasielgė. Ir patarėjai kasniu dideliu atlygiu. Taip padaras apsaugota: patios gamtos, prieš du turėj žoti nelygioj kovoj.“

MŪSŲ SPAUDA

Svarbu, kad kiekvienas sąmoningas lietuvis stengtųsi įsigyti kuo daugiausia lietuviškų knygų, užsiasakytų žurnalų ir laikraštį.

Turime daug kultūrininkų, mokslininkų, rašytojų ir pan., kurie gali parašyti ir parašyti lietuviams raštų. Tačiau tik maža dalis tų raštų išleidžiama spausdintu žodžiu.

Dideli dvasiniai tautos turtais išnyks net nesurašyti, o parašyti veikalai sutrūnys (sunks) rankraščiuose, jei jie knygos, žurnalo ar laikraščio pavidalu neateis į lietuvių namus.

PAGALVOKITE NR. 10

1. Kas sugalvojo automobiliams oro pripučiamas padangas? 2. Kada buvo išrastas traktorius? 3. Kas sukūrė Volkswagena? (Atsantė kun. E. Gerulius) 4. Be rankų, be kojų gražiai tepioja? 5. Be rankų, be kojų duris atidarė? 6. Ar būna juodųjų aviečių? 7. Ar būna juodųjų aviečių? 8. Ar būna juodųjų aviečių? 9. Ar būna juodųjų aviečių? 10. Ar būna juodųjų aviečių?

PAGALVOKITE NR. 9 ATSAKYMAI

1. Žmogus paskutinį kartą (šeštą) su Apollo 17 ant mėnulio buvo nusileidęs 1972 m. gruodžio mėnesį. 2. H. Fordo pirmasis automobilis turėjo du cilindrus ir 8 arklių jėgą. 3. 1894 m. yokiečių inž. R. Diesel sukūrė „dizelinį“ motorą. 4. Žvakė. 5. Taip. Prie drebulių, berželių, lazdynų auga bobausiai. Placiagalvės, rauplėtos, rudos kepurės, kotai kreivi, trumpi, tuščiaviduriai. Jie atsiranda gegužės mėnesį. Panašūs į bobausius yra tikrieji briedžiukai. Jų kepurėlės panašios į bičių korį — sukaptoti mažais kvadratais. Pievose galima rasti pievagrybių. Jų kepurės šviesios, lakšteliai rausvai rudi. Jaunų pievagrybių kotai, atprakti baltu šydu, o vyresnių žieduoti. Jie auga nuo gegužės iki lapkričio mėnesio. Lietuvoje galima grybauti nuo ankstyvo pavasario iki vėlyvo rudens. 7. Po žemės paviršium miega sliekai ir kurmiai. Žemės paviršiuje — arkliai ir šunės. Virš žemės paviršiaus — arai ir liepsnelės (raudongurklės).